

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 4583/13

לפני: כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט א' שהם

המערער: בנימין סץ

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 23.1.2013, ועל גזר דינו מיום 13.5.2013 בתפ"ח 5105-11-10 ובתפ"ח 40727-08-11, שניתנו על ידי כבוד השופטים: צ' סגל, מ' י' הכהן, ו-ב' צ' גרינברגר

תאריך הישיבה: י"ד באדר התשע"ה (3.5.2015)

בשם המערער: עו"ד אביגדור פלדמן; עו"ד איתן ארנון

בשם המשיבה: עו"ד תמר פרוש

פסק - דין

השופט א' שהם:

1. לפנינו ערעור על הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בתפ"ח 5105-11-10 ובתפ"ח 40727-08-11 (כב' השופטים צ' סגל- אב"ד (שופט בכיר); מ' י' הכהן; ו-ב' צ' גרינברגר) מיום 23.1.2013, ולחלופין על גזר דינו מיום 13.5.2013.

2. המערער, המתגורר בשכונת נחלאות, שכונה חרדית במרכז העיר ירושלים, הורשע בביצוע עבירות מין בקטינים במסגרת שני כתבי אישום נפרדים, שאוחדו לכדי כתב אישום מתוקן אחד (להלן: כתב האישום). במסגרת האישום הראשון לכתב האישום הורשע המערער בשלוש עבירות של מעשה סדום, לפי סעיף 347(ב) בנסיונות סעיף 345(ב)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין) ובביצוע מעשה

מגונה (ריבוי עבירות) לפי סעיף 348(ב) לחוק העונשין. במסגרת האישום השני, הורשע המערער במעשה סדום (ריבוי עבירות), לפי סעיף 347(ב) בנסיבות 345(א)(1) לחוק העונשין; במעשים מגונים (ריבוי עבירות), לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיפים 345(ב)(1) ו- 345(א)(1) לחוק העונשין; ובהדחה בחקירה בדרך של איומים (ריבוי עבירות), לפי סעיף 245(ב) לחוק העונשין.

3. בגין הרשעתו בעבירות האמורות נגזרו על המערער 15 שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו; 3 שנות מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת מין כלשהי, תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר; ושנתיים מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירה של הדחה בחקירה או עבירה של איומים, תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר. כמו כן, חוייב המערער בפיצוי קורבנות העבירה (ב'מ', ש' ו-ד') בסכום של 10,000 ₪ לכל אחד, אשר ישולמו ב-20 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1.7.2013.

עובדות כתב האישום המתוקן

4. על פי האישום הראשון לכתב האישום, נהג המערער להזמין לדירתו קטינים, תושבי שכונת מגוריו, בהבטחה כי ייתן להם ממתקים, ואז נהג לבצע בהם עבירות מין שונות. זאת, במהלך השנים שקדמו ליום ה-31.10.2010 (להלן ולצורך אישום זה: התקופה הרלוונטית).

בתחילת חודש אוקטובר 2010, הזמין המערער לביתו את הקטין י'ק', יליד 2005, הכניס את איבר מינו של הקטין לפיו, נשך אותו, וגרם לו לפצע באיבר המין. כמו כן, החדיר המערער את אצבעו לפי הטבעת של הקטין. באמצע שנת 2010, כך נטען בכתב האישום, הזמין המערער לביתו את הקטין ב'מ', יליד 2003, הפשיט אותו והחדיר את אצבעו לפי הטבעת של הקטין.

במהלך התקופה הרלוונטית, נהג המערער להזמין לביתו קטינים נוספים, בנים ובנות, בגילאים של למטה מ-16 שנים, להפשיט אותם ולגעת באיברי מינם, וזאת לשם גירוי וסיפוק מיני.

בתקופה הרלוונטית, נהג המערער להעמיד ילדים על מיטתו ולומר להם שהוא משחק איתם משחק, במהלכו הוא מחזיק את הילד ואז מרפה ממנו, על מנת לראות אם

הילד מצליח לאזן עצמו על המיטה. המערער נהג להבטיח לילדים ממתקים, אם יצליחו במשימה. כל זאת, במטרה לגעת בילדים לשם סיפוק וגירוי מיני.

5. האישום השני שבכתב האישום, מתאר את מעשי המערער בשני קטינים, ש', יליד חודש דצמבר 2012, ו-ד', יליד חודש ספטמבר 2002, המתגוררים בסמיכות אליו.

במהלך השנים 2009-2010, נהג ש' לבקר בבית המערער. במהלך ביקוריו, הורה המערער ל-ש' ולחבריו, ילדים דתיים שהגיעו עימו, להדליק אור בשבת, ובעת שחילק להם עוגיות אמר להם, כי מי שיברך ברכת המזון לא יקבל עוגיה. כן הוא אמר להם כי כל ילד האומר דברי גסויות יש לשבח. במהלך ביקוריו של ש', הציג בפניו המערער סרטים פורנוגרפיים. בנוסף, הפשיט המערער את ש' מבגדיו, והכה אותו באמצעות מקל, פעמים רבות. לאחר מכן הזהיר המערער את ש', לבל יספר על מעשיו להוריו.

בסוף שנת 2010 או בסמוך לכך, הגיעו ש' ו-ד' לבית המערער, יחד עם ילדים נוספים. המערער הורה ל-ש', ד' ולחבריהם לעמוד על המיטה ולאחוז באצבעותיו על מנת לבדוק את שיווי משקלם. לאחר מכן, אמר לילדים להתפשט מבגדיהם והתפשט אף הוא. בהמשך, התבקשו ש', ויתר הילדים, להחדיר מקל דק לפי הטבעת של המערער, וללקק את המקל, בצד שהוחדר לפי הטבעת, והילדים פעלו בהתאם לכך. עוד ביקש המערער מהילדים לגלגל ניירות "טישו" ולהצמידם לאיבר מינו. לאחר מכן, נגע המערער באיברי מינם של הילדים.

במהלך האירוע המתואר, החדיר המערער מקל לפי הטבעת של ש' 2-3 פעמים, תוך שהוא מכאיב לו, ולאחר מכן ליקק המערער את המקל. בנוסף, החדיר המערער מקל שקצהו חד, לפי הטבעת של ד', תוך שהוא מכאיב לו וגורם לו לבכות.

על פי המתואר באישום השני, המערער הורה לשני מבוגרים נוספים שנכחו במקום באותו אירוע, להסריט את ש' וחבריו, בעודם עירומים. אותם אנשים צפו בילדים, בעת שהחדיר המערער מקלות לפי הטבעת שלהם. בתום האירוע, אמר המערער ל-ד' כי אם יגלה את שעשה, ישרוף את ביתו ויהרוג אותו, תוך שהוא מאיים עליו באמצעות רובה צעצוע וגפרורים.

תשובת המערער לכתב האישום

6. בתשובת המערער לכתב האישום הוא אישר, כי התגורר בשכונה בתקופה הרלוונטית לכתב האישום וכי נהג לארח, לפרקים, ילדים מבין תושבי השכונה בביתו, לתת להם ממתקים, ולשחק עימם. יחד עם זאת, הוא כפר בכל התיאורים המופיעים בשני האישומים המיוחסים לו. לעניין האישום השני, הוסיף המערער וטען, כי אינו זוכר את ביקורי ד' ו-ש' בביתו, או את משחקי "שיווי המשקל", אך לא שלל זאת.

הכרעת דינו של בית משפט קמא

7. בפתח הכרעת הדין, נדונה שאלת קבילותה של אחת מההודאות שמסר המערער בחקירתו (ת/37), ואשר נגעה למעשיו כלפי הקטין י'ק'. הודאה זו, כך טען המערער, נגבתה ממנו באמצעים פסולים, תוך הפחדה והפעלת איומים קשים, מצד החוקרת המשטרתית. בית משפט קמא ערך משפט זוטא בעניין אותה הודאה, וקבע כי המערער עמד בנטל לעורר ספק, בדבר שימוש באמצעים פסולים בחקירתו. הצטברות אמצעים אלו, כך נקבע, משקפת פגיעה משמעותית באוטונומיה הרצון החופשי ובחופש הבחירה של המערער בשלב מסירת הודאתו, במידה המצדיקה את פסילתה, בהתאם לסעיף 12 לפקודת הראיות [נוסח החדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות), ועל פי פרשנותו של הסעיף במסגרת ע"פ 5121/98 יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד סא(1) 461 (2006).

עקב פסילת ההודאה, שעסקה במעשיו של המערער בקטין י'ק', קבע בית משפט קמא, כי יש לזכות את המערער מעבירות מעשה הסדום והמעשים המגונים שיוחסו לו בנוגע לקטין זה. בית משפט קמא הוסיף וקבע, כי אף אלמלא פסילת הודאת המערער, לא ניתן היה להרשיעו בעבירות המיוחסות לו, כלפי אותו קטין.

8. אשר למעשים המפורטים באישום הראשון, והנוגעים לקטין ב'מ', קבע בית משפט קמא כי יש להרשיע את המערער בביצועם, וזאת על יסוד עדותו של הקטין בבית המשפט.

במסגרת הכרעת הדין הובהר, כי עדותו של ב'מ' היתה מדויקת, עקבית ומפורטת וכי הוא עמד על גרסתו, לרבות בעניינים שוליים לכאורה, גם כשהוצעו לו, במסגרת החקירה הנגדית, אפשרויות עובדתיות חלופיות. בית משפט קמא דחה את טענות ההגנה בנוגע למהימנות גרסתו של ב'מ', שהתבססו על הסתירות הרבות בגרסתו. אשר לקשיים העולים מגרסתו המאוחרת של ב'מ' בדבר נוכחותה של אשה במהלך המעשים המיניים, אשר הסריטה, כביכול, את מעשי המערער (להלן: האשה המסריטה), קבע בית משפט קמא, בדומה למסקנת חוקר הילדים, כי יש חשש שמא מדובר "בגרסה מזוהמת", שהושפעה מדברי אמו של ב'מ', ומהאופן בו היא תישאלה אותו אודות האירועים. יחד עם זאת, נפסק, כי ניתן ליישם, בנידון דידן, את הכלל בדבר "פלגינן דיבורא" ולהשתית ממצאים מרשיעים על גרסתו הספונטנית של ב'מ' בפני אביו ואמו, ובהמשך בפני חוקר הילדים, עליה חזר גם בעדותו. זאת, מבלי ליתן כל משקל לגרסתו המאוחרת של הקטין בדבר "האשה המסריטה".

בית משפט קמא קבע עוד, כי לגרסתו האמינה של ב'מ' מצויים מספר חיזוקים בחומר הראיות, כנדרש בסעיף 55(ב) לפקודת הראיות. כך, עדותו נתמכה בעדויות המהימנות של הוריו ושל המטפלת, הגב' רבקה סגל, אודות מצבו הנפשי של ב'מ' לאחר האירועים, וכן בעדותו של חוקר הילדים, הגם שנקבע כי משקלה פחות, משום ש-ב'מ' העיד בעצמו בפני בית המשפט. עוד הפנה בית משפט קמא לעדותו של הקטין ש' בבית המשפט ולגרסתו של הקטין ד', אשר נחקר בפני חוקר הילדים וחקירתו הוגשה כראיה לפי סעיף 11 לחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו-1955 (להלן: חוק הגנת ילדים). נקבע, כי גרסאות אלו, המתארות מעשים דומים, אם כי לא זהים, שבוצעו על-ידי המערער, מהוות, אף הן, תוספת ראייתית מחזקת לגרסת ב'מ'. תמיכה נוספת לגרסתו של ב'מ' נמצאה בחלקים מסויימים של גרסת המערער עצמו, בדבר משחקי "שיווי המשקל", התואמים, כך נקבע, את דבריו של ב'מ', לגבי החלק הראשון של המעשים שביצע בו המערער. חיזוק נוסף לגרסת ב'מ' מצא בית משפט קמא בחוסר מהימנותו של המערער, עליה עמד בהרחבה בהכרעת הדין.

לאור האמור, קבע בית משפט קמא, כי המערער הפשיט את מכנסיו של ב'מ'; נגע באיבר מינו; והחדיר את אצבעו מספר פעמים לפי הטבעת שלו, כנטען באישום הראשון לכתב האישום.

9. אשר לפרט האישום השני, קבע בית משפט קמא כי עדותו של הקטין ש' היתה עדות מהימנה, אשר גובתה בתיאורים קונקרטיים, מדוייקים ופלסטיים של מעשי

המערער ושל האביזורים בהם השתמש, כדי לבצעם. זאת, תוך שהקטין מדגים וממחיש בפני בית המשפט את טיבם של המעשים, באופן התומך בתיאורים המילוליים שמסר. בהכרעת הדין הובהר, כי הסתירות הקלות בגרסתו של ש' אינן גורעות מגרעין עדותו המהימנה, קל וחומר בשים לב לעובדה שזו נמסרה כשנתיים לאחר התרחשות האירועים. אף טענתו המאוחרת של המערער, לפיה ש' לא נכנס לביתו, נדחתה על ידי הערכאה הדיונית, וזו הבהירה כי ש' זיהה את המערער במסדר זיהוי התמונות (ת/5) ואף ד' אישר בחקירתו (ת/1) ש-ש' היה אחד מהילדים שהתלווה אליו לבית המערער. בית משפט קמא אף דחה את הטענה, כי גרסתו של ש' אינה מהימנה, משום שאביו הבטיח לו מתנה, אם יגולל את גרסתו. זאת, מאחר שהסיפור שחשף ש' לא היה "סתמי וגנרי" אלא שהוא מסר עדות המפורטת, אשר לוותה בהמחשות וביטויים חווייתיים, כפי שסבר גם חוקר הילדים.

לאחר שנתן אמון בגרסתו של ש', הצביע בית משפט קמא על גרסתו של ד' ועל עדותו המהימנה של אביו של ש', כראיות מחזקות לגרסה זו. עוד נקבע, כי הערכת מהימנותו של ש' על ידי חוקר הילדים מהווה אף היא ראיה מחזקת לגרסת הקטין, וכך גם תיאור משחקי "שיווי המשקל" החריגים, שאושרו גם בדבריו של המערער, הכוללים נגיעות בגופם של הילדים, ואשר אוזכרו בעדותו של ש'.

הקטין ד' לא העיד בבית המשפט על פי החלטת חוקר הילדים, עליה לא חלקה ההגנה. בית משפט קמא עיין בתמליל החקירה וצפה בתיעודה החזותי (ת/4 א ו-ת/4ב), ולאחר זאת קבע כי מדובר בעדות ספונטנית, שנמסרה בתגובה לשאלות פתוחות של החוקר, וכללה תיאור פלסטי וחווייתי של ד' לגבי המעשים שנעשו בו, לרבות הדגמתם של המעשים. אמינות גרסתו של ד' נתמכה בחוות הדעת של חוקר הילדים, שסבר כי מדובר בעדות מדוייקת ואמינה, המעוגנת במקום ובזמן. מאחר שאמרתו של ד' הוגשה מכוח חוק הגנת ילדים, נדרשה, לשם הרשעה על יסודה, תוספת ראייתית מסייעת, ותוספת זו נמצאה בעדותו של ש'. הובהר לעניין זה, כי ש' נכח עם ד' בדירת המערער ותיאר בעדותו מעשים דומים שביצע המערער בגופו, ואף מסר תיאור דומה לתיאורו של ד' בנוגע להתרחשויות בדירה, לרבות באשר למשחקי "שיווי המשקל", ששיחק עימם המערער.

10. בהתייחס למידת מהימנותו של המערער, קבע בית משפט קמא, כי עדותו עשתה רושם בלתי אמין ומתחמק. לעניין כושרו הקוגניטיבי של המערער, נפסק, כי על אף שלמערער אישיות חריגה ובעלת מאפיינים ילדותיים, הרי שעל פי חוות הדעת,

שהוגשו מטעם שני הצדדים, הוא איננו סובל מתסמינים פסיכויטיים פעילים, והוא אחראי למעשיו מבחינה משפטית. הערכאה קמא התרשמה, כי המערער הבין את מהות מעשיו ואת ההבדל בין מותר לאסור, וכי למרות מגבלותיו, הוא ניחן ביכולת לנהוג בתחכום, יכולת שסייעה לו לבצע את המעשים המפורטים בכתב האישום.

11. במסגרת הכרעת הדין, נדרש בית משפט קמא גם לטענת "הזיהום הסביבתי", שהועלתה על-ידי המערער, אשר לדידו הובילה לתיוגו כדופיל, ובהמשך, להגשת כתב האישום דנן, על לא עוול בכפו. בית משפט קמא קבע, כי, אכן, בשכונה שררה פאניקה, בעקבות האפשרות שילדי השכונה נפלו קורבן לפגיעה מינית, וזו הובילה לחילופי מידע בתוך קבוצת הילדים, בתוך קבוצת ההורים, ובין שתי הקבוצות גם יחד. יחד עם זאת, הובהר, כי חקירת הפרשה נעשתה באופן זהיר ביותר, תוך בדיקה פרטנית של מהימנות כל ילד שנחקר, והצלבת גרסתו עם ממצאים אובייקטיביים שנמצאו בבתי הילדים ובמקומות הקשורים לעבירות הנטענות. עוד הודגש, כי חוקרי הילדים נמנעו מלייחס אמינות לתלונות רבות של ילדים מהשכונה, ובחרו בקפידה רק את העדויות האמינות ביותר, שלגביהן לא היה חשש ממשי שמא זוהמו. לאור זאת, ומשום שממילא "ההגנה לא השכילה להציג מעבר לטענה הכללית, טענה פרטנית לגבי זיהום ספציפי של עדויות שלוש הילדים", קבע בית משפט קמא, כי יש לדחות את טענת המערער בדבר השפעת "הזיהום הסביבתי" על הראיות בעניינו.

12. אשר לטענת המערער ומשפחתו בדבר התנכלות השכנים אליו, הבהיר בית משפט קמא, כי מאחר שהמערער לא העיד על התנכלות ספציפית של אנשים מסוימים כלפיו, ולא נמצא קשר בין ההתנכלויות הנטענות לבין עדויות הילדים הרלוונטיים, אין ליתן לטענתו בעניין זה, כל משקל ראייתי.

13. לאור המפורט לעיל, פסק בית משפט קמא כי המערער שיחק עם ש', ד' וילדים נוספים ב"משחק שיווי המשקל", תוך נגיעה בגופם; התפשט בפניהם; החדיר ל-ש' מקל דק או חבל לפי הטבעת, ואף הורה לו ללקקו בצד שהוחדר לפי הטבעת; הורה ל-ש' וילדים נוספים להחדיר מקלות לפי הטבעת שלו וליקק אותם; הורה ל-ש' וילדים נוספים לגלגל ניירות "טישו" ולהחדירם לאיבר מינו וכן לאיברי המין שלהם; והחדיר מקל לפי הטבעת של ד'.

על יסוד האמור, הורשע המערער בביצוע מעשה סדום ב-ב'מ', במסגרת האישום הראשון, וב-ד', במסגרת האישום השני, וכן בביצוע מספר עבירות של מעשה

סדום ב-ש', במסגרת האישום השני. עוד הורשע המערער כי ביצע מעשה מגונה ב-ב'מ', במסגרת האישום הראשון ובמספר עבירות של מעשים מגונים, ב-ש', ב-ד' ובילדים אחרים שנכחו בביתו, על פי המפורט באישום השני.

אשר לעבירות ההדחה בחקירה, שבוצעו כלפי ש' ו-ד', נקבע, כי המערער איים עליהם לבל יספרו על מעשיו להוריהם ולגורמים אחרים, שכן הוא היה מודע לכך שתלונה מצידם, עשויה להוביל לחקירתו. בכך התקיימו יסודות שתי עבירות ההדחה בחקירה, אשר יוחסו למערער במסגרת האישום השני לכתב האישום, והמערער הורשע בביצוען.

גזר דינו של בית משפט קמא

14. בפתח גזר הדין, סקר בית משפט קמא את הנזקים שנגרמו לקטינים כתוצאה ממעשיו של המערער, כעולה מעדות אביו של ב'מ', ומתסקירי נפגעי העבירה בעניינם של ש' ו-ד'. עוד התייחס בית משפט קמא להערכת המסוכנות בעניינו של המערער, אשר קבעה כי רמת מסוכנותו המינית גבוהה, וכן לתסקיר שירות המבחן, שלא בא בהמלצה טיפולית לגביו.

בהמשך, פנה בית משפט קמא לקביעת מתחם העונש ההולם על יסוד הוראות תיקון 113 לחוק העונשין. במסגרת זו, שקל בית משפט קמא, בין היתר, את הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות, ובראשם זכות האדם, והקטין בפרט, להגנה על גופו, בטחונו וחירותו; את הפגיעה הקשה והמשמעותית בקטינים, בעתידם ובעתיד משפחותיהם בקהילה הסגורה; את מדיניות הענישה המחמירה בעבירות מין, קל וחומר מקום שהמערער לא הביע חרטה על מעשיו ולא החל בהליך טיפולי; ואת הנסיבות החמורות של ביצוע העבירות. נסיבות אלו, כך הובהר, כוללות תכנון מוקדם מצידו של המערער, אשר פיתה את הקטינים לבוא לביתו והשתמש במשחק תמים, לכאורה, על מנת לספק את יצריו, וכן, את ניצול מעמדו של המערער, כוחו הפיזי והנפשי לביצוע העבירות, תוך שהוא מודע לנזקים שנגרמים בעטיין.

בהתייחס לנסיבות העומדות לזכותו של המערער, הובהר בגזר הדין, כי לא הובאו ראיות ממשיות לגבי חוסר יכולתו של המערער להבין את הפסול שבמעשיו או להמנע מביצועם, וחומר הראיות מצביע על כך שבוטחן המציאות של המערער הינו תקין. בית משפט קמא ציין, כי המערער אינו סובל ממצוקה ספציפית על רקע נפשי,

למעט העובדה שהוא סובל מהפרעות אכילה "והוא בעל מחזרות התנהגותית". ואולם, בין מאפיינים אלו של המערער לבין ביצוע העבירות המיוחסות, אין כל קשר סיבתי.

לאור הנתונים האמורים קבע בית משפט קמא, כי מתחם העונש ההולם את עבירות המין שבוצעו כלפי שלושת הקטינים, כולל עבירות ההדחה בחקירה שביצע המערער כלפי ש' ו-ד', נע בין 8 ל-16 שנות מאסר בגין כל אירוע. מתחם העונש ההולם בגין העבירות שעניינן המעשים המגונים בקטין, שביצע המערער כלפי ילדים אחרים שנכחו בביתו, הועמד על 6 עד 10 שנים. הערכאה קמא הדגישה בגזר הדין, כי לא הוצגו בפניה שיקולי שיקום, העשויים להוביל לחריגה לקולא ממתחם הענישה, ומאידך גיסא, בשל העדר עבר פלילי למערער, אין אף מקום לחרוג לחומרה ממתחם זה.

טרם שגזר את עונשו של המערער בתוך מתחם העונש שנקבע על-ידו, נתן בית משפט קמא את דעתו לעובדה, כי הטלת עונש מאסר ממושך על המערער, בשים לב, בין היתר, להפרעת האכילה ממנה הוא סובל ולעובדת היותו חסר יכולת להגן עצמו, עשויה לפגוע בו פגיעה משמעותית. עוד התחשב בית משפט קמא, לטובת המערער, בפגיעה הפוטנציאלית של העונש במשפחתו של המערער; בנסיבות חייו הקשות ובהעדרו של עבר פלילי. לחובתו של המערער, צויינה העובדה, כי הוא אינו נוטל אחריות על מעשיו או מבקש לתקן את תוצאותיהם, וכן נשקלו שיקולי הרתעת המערער והרתעת הרבים.

15. לאחר זאת, קבעה הערכאה הדיונית, כי לאור הדמיון והזיקה בין האירועים השונים שבכתב האישום, יש לגזור על המערער עונש כולל בגין כלל העבירות שביצע, והשיתה עליו את העונשים המנויים בפסקה 3 לעיל.

16. זה המקום לציין, כי ביום 5.12.2013 נדחתה בקשתו של המערער לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת עליו, לאחר שהמבקש כבר החל בריצויו. בקשה זו הוגשה, בין היתר, נוכח פסק הדין המזכה שניתן בתפ"ח 40709-08-11 מדינת ישראל נ' בן ציון פרי משלנו (7.12.2013) (להלן: עניין פרי משלנו), ושאליו אתייחס בהמשך.

נימוקי הערעור

17. במסגרת נימוקי הערעור טען המערער, כי על ערכאת הערעור לבחון בקפדנות יתרה את מסקנותיה המרשיעות של הערכאה הדיונית, ובהמשך לכך לקבוע, כי אלו

מבוססות על עדויות "מזוהמות" של שלושה קטינים (להלן: המתלוננים), אשר התגבשו כתוצאה מ"ציד המכשפות" שניהלו מובילי הדעה בשכונה החרדית נגד המערער ונגד אנשים נוספים, שנתפסו כחריגים בעיניהם. התנהלות זו, אשר החלה עקב תלונת שווא מטעם אמו של י'ק', עוררה פאניקה בשכונה והובילה לגיבוש גרסאות שווא מפלילות, נעדרות כל בסיס עובדתי, של עשרות קטינים בשכונה, אשר הפנו אצבע מאשימה כלפי המערער, בעידוד הוריהם. לפיכך, התבקשנו להתערב בממצאי המהימנות שנקבעו בבית משפט קמא באשר לגרסאות שלושת המתלוננים, ולהורות על זיכוי של המערער מכל אשמה, ולו מחמת הספק.

ביחס לאישומים הספציפיים, נטען כי עדותו של ב'מ', על יסודה הורשע המערער באישום הראשון, "מזוהמת" באופן יסודי, וכי נפלו בה סתירות מהותיות, ולפיכך לא ניתן ליתן בה אמון. עוד הדגיש המערער, כי הגרסה שמסר ב'מ' בנוגע ל"אשה המסריטה", אשר נמצאה בלתי מהימנה, מכרסמת במידת האמינות של עדותו, ובית משפט קמא לא היה רשאי לפלג את העדות, כפי שעשה. עוד נטען, כי לעדותו, הרעועה ממילא, של ב'מ' לא נמצאו חיזוקים ראויים. זאת, בין היתר, משום שלדידו של המערער, אין ליתן משקל משמעותי לעדויות בדבר מצבו הנפשי של ב'מ', לאחר התרחשות אירועי כתב האישום, ואין למצוא תמיכה לעדותו של הקטין בגרסאותיהם של הקטינים ש' ו-ד', נוכח חוסר מהימנותן.

לטענת המערער, גם עדותו של ש', על יסודה הורשע המערער בביצוע חלק מעבירות המין המפורטות באישום השני, הינה בלתי מהימנה. זאת, בין היתר, לאור הנסיבות בהן חשף ש' בפני אביו, לראשונה, את גרסתו בעניין מעשי המערער. נסיבות אלו, אינן מאפשרות לאתר כל "גרעין אמת" בגרסתו של ש', ואף הערכת מהימנותו על ידי חוקר הילדים אינה יכולה לאיין את הפגמים שנפלו בגרסה זו. המערער הוסיף וטען, כי גרסתו של ש' אינה אמינה, גם לאור הסתירות המהותיות שנתגלו בה, לרבות לעניין טיבם של המעשים המיניים, שלטענתו, ביצע בו המערער, וזאת באופן שאינו מאפשר לבסס עליה ממצאים עובדתיים. בהמשך הערעור, חלק המערער אף על קביעות בית משפט קמא, לפיהן לא נפל פגם בזיהויו של ש' את המערער, כמי שביצע בו את המעשים, וכן נטען, כי לגרסתו של ש' לא נמצאו חיזוקים ראויים מספיקים.

לבסוף, טען המערער, כי לא היה מקום לבסס את הרשעתו בעבירות המנויות באישום השני, על יסוד גרסתו של ד', הנגועה ב"זיהום" ראייתי כבד. "זיהום" זה התרחש, כך נטען, משום שלאמו של ד' היה תפקיד מרכזי בהפצת השמועות אודות

המערער, ובנה הקטין ספג את הלך הרוח האמור; וכן משום ש-ד' נחקר על ידי חוקר הילדים לאחר שעבר סדרת פגישות אצל המטפלת, לבנה חלילי, אשר היתה מעורבת בחקירת נפגעים נוספים, לכאורה, באותה פרשה, כאשר "זיהום עדויות מטופליה [...] הינו בגדר עובדה מוגמרת", לשון הערעור. המערער הוסיף וטען, כי ממילא לא נמצא סיוע לגרסתו של ד', כנדרש לפי חוק הגנת ילדים, שכן גרסתו של ש' שונה בתכלית מגרסתו של ד', ואינה משקפת "מעשים דומים" של המערער, העשויים היו להוות תוספת ראייתית מסייעת לגרסתו של ד'.

השגות המערער על גזר דינו, נגעו לרכיב המאסר בפועל שהושת עליו. במסגרת הערעור נטען, כי מיום מעצרו ובמשך כשלוש שנים, עובר המערער עינוי דין בעקבות הרשעת השווא של בית משפט קמא. המערער סובל מאנורקסיה, ומאז החל ההליך המשפטי הלך מצבו והתדרדר, והוא השיל חלק נכבד ממשקלו, כך שהוא שוקל כיום כ- 36 ק"ג בלבד. עוד נטען, כי בגין הרשעתו בדין הוטל על המערער אות קין לשארית חייו בתוככי החברה החרדית שבה הוא חי, וזאת על אף, שבצעד חריג ביותר, התגייסה להגנתו שורת רבנים ואישי ציבור, כדי להביע את אמונם בצדקתו. המערער חזר וטען לחפותו, וביקש מבית משפט לתקן את עיוות הדין, שנגרם לו, לדבריו.

פסק הדין בעניין פרי משלנו וטיעוני המערער בעקבותיו

18. במקביל לכתב האישום שהוגש נגד המערער, הוגשו לבית המשפט המחוזי בירושלים שני כתבי אישום נוספים, שעניינם ביצוע עבירות מין בקטינים, תושבי שכונת נחלאות, על ידי בגירים, תושבי אותה השכונה. במסגרת ת"פ 55271-09-11, הורשע הנאשם זלמן כהן בביצוע מעשים מגונים בקטינים, ונדון, בין היתר, לתשע שנות מאסר בפועל. ערעורו על הכרעת הדין וגזר הדין בעניינו קבוע לדיון ביום 22.10.2015, בפני בית משפט זה (ע"פ 8805/14 כהן נ' מדינת ישראל). הנאשם השני, בן ציון פרי משלנו (להלן: הנאשם או פרי משלנו), זוכה מחמת הספק מהעבירות שיוחסו לו, וזאת במסגרת הכרעת דין שניתנה בת"פ 40709-08-11, בבית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים י' צבן, סג"נ; מ' מזרחי; ו-ר' כרמל), ביום 7.11.2013, לאחר הגשת הערעור שלפנינו. האישום השני בכתב האישום, שהוגש בעניין פרי משלנו, נוגע למעשי הנאשם בקטין ב'מ', הוא הקטין אליו מתייחסות חלק מן העבירות המפורטות באישום הראשון שבכתב האישום שלפנינו, ואשר בהן הורשע המערער. בעניין פרי משלנו זוכה המערער מחמת הספק, גם מהעבירות שיוחסו לו באישום השני, והנוגעות לקטין ב'מ'.

במסגרת עיקרי הטיעון מטעם המערער נטען, כי בעניין פרי משלנו קבע בית משפט המחוזי בירושלים, כי עדויות הקטינים לוקות ב"זיהום" - אם ב"זיהום" כללי, שנבע מהדמוניזציה שנעשתה לנאשם בשכונה, ואם ב"זיהום" ספציפי, שניכר בכל עדות ועדות, לרבות בעדותו של ב'מ'. עוד הצביע בית המשפט המחוזי בעניין פרי משלנו על תמיהות וסתירות בעדויות הקטינים שהעידו בפניו, ולאור כל אלו, כך הוסיף וטען המערער, החליט לזכות את הנאשם. לשיטתו של המערער, מאפייני עדויות הקטינים, בגינם זוכה פרי משלנו ניכרים גם בעדויות הנוגעות למערער, והדברים אמורים במיוחד באשר לעדותו של ב'מ', בנוגע למעשים המפורטים באישום הראשון לכתב האישום. משקבע בית משפט קמא בעניין פרי משלנו, כי לא ניתן להשתית ממצאים מרשיעים לחובת הנאשם, על יסוד עדותו ה"מזוהמת" של ב'מ', הרי שבית משפט קמא בענייננו לא היה רשאי לסמוך על עדות זו, ואף לא על חלקים ממנה, לצורך הרשעתו של המערער במסגרת האישום הראשון. עוד נטען, כי הותרת הרשעתו של המערער על כנה, וזאת במקביל לזיכוי של פרי משלנו, פירושה כי בית המשפט מדבר "בשני קולות", באופן המחייב לקבל את הערעור דנן.

לתמיכה בטענתו בדבר ה"זיהום הסביבתי" או "הזיהום" הכללי שהשפיע על עדויות המתלוננים שלפנינו, הפנה המערער להחלטת בית משפט זה, מיום 5.12.2013, אשר דחתה את בקשת עיכוב ביצוע עונש המאסר שהוגשה מטעם המערער. בהחלטה זו, כך נטען, הבהיר בית משפט זה, כי על אף ההבדלים בין פרשת פרי משלנו לפרשה שלפנינו "בהחלט ייתכן כי האוירה בשכונה השפיעה גם על התלונות כלפי המבקש [המערער]" (פסקה 16). לדידו של המערער, דברים ברורים אלו, מחייבים את התערבותנו בהכרעת דינו של בית משפט קמא.

תמצית עיקרי הטיעון מטעם המשיבה

19. המשיבה ביקשה מאיתנו לדחות את הערעור על הכרעת הדין המרשיעה. המשיבה הדגישה, כי הערעור מתמקד בממצאי מהימנות ועובדה שנקבעו על ידי בית משפט קמא, כאשר המערער לא הצביע על טעם ראוי להתערבות ערכאת הערעור בממצאים אלו.

בתגובה לטענת המערער בדבר השפעת ה"זיהום הסביבתי" על עדויות המתלוננים, הבהירה המשיבה, כי אין ספק שבעקבות הצטברות עדויות רבות של ילדים

מהשכונה שררה בה אורית פאניקה וחרדה. יחד עם זאת, עובדה זו אינה רלוונטית לעדותו של ב'מ', שכן הוא היה הילד השני שנחקר בפרשה, והראשון שייחס למערער מעשים מיניים. אשר לעדויות הקטינים ש' ו-ד', אשר נחקרו בשלב מאוחר יותר, הרי שבית משפט קמא קבע, כי "הזיהום הסביבתי" בשכונה לא השפיע על עדויות קטינים אלו. קביעה זו, כמו גם קביעת בית משפט קמא כי עדויות הקטינים אינן לוקות ב"זיהום" ספציפי, הינן קביעות עובדתיות, בהן ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב. הדברים נכונים, על אחת כמה וכמה, שעה שקביעות אלו נתמכו בהערכת המהימנות הזהירה של חוקרי הילדים, אשר היו מודעים להלכי הרוח בשכונה, וכאשר שניים מהמתלוננים העידו בבית המשפט, ונחקרו בחקירה נגדית.

אשר להכרעת הדין המזכה בעניין פרי משלנו, טענה המשיבה, כי היא אינה מעידה על כי בית משפט מדבר "בשני קולות", משום שהמסכת הראייתית בשתי הפרשות הינה שונה. עוד הדגישה המשיבה, כי העובדה שבית משפט קמא בעניין פרי משלנו הטיל ספק במהימנות עדותו של ב'מ' נבעה מהנסיבות הספציפיות הנוגעות להפלת הנאשם שם, בלבד, ואינה משליכה על ענייננו. המשיבה הוסיפה וטענה, כי אמנם בית משפט קמא בעניין פרי משלנו קבע כי קיים חשש שמא עדותו של ב'מ' הושפעה גם מ"הזיהום הסביבתי" שפשה בשכונה, אך לא היה זה הנימוק הבלעדי לזיכוי של הנאשם דשם, וממילא נימוק זה פחות רלוונטי לגרסתו של ב'מ' ביחס למערער, שנמסרה, כאמור, בשלבים הראשוניים של הפרשה.

במענה להשגות המערער בדבר הרשעתו במסגרת האישום הראשון, הבהירה המשיבה, כי אין מקום להתערב במידת האמון שנתן בית משפט קמא בעדותו של ב'מ', שנשמעה בפניו, וכי הסתירות בגרסתו, עליהן הצביע המערער, אינן מהותיות. עוד נטען, כי בית משפט קמא צדק כאשר החליט לפלג את עדותו של ב'מ' וליתן אמון במרביתה, וכי לא נפל כל פגם בחיזוקים הראייתיים שנמצאו לגרסתו. לשיטת המשיבה, אין גם כל מקום להתערב באמון שנתנה הערכאה הדיונית בעדותו של ש', ובטעמים שעל יסודם נקבע כי גרסתו מהימנה. זאת, על אף נסיבות מסירת הגרסה והסתירות שעלו בגרסה זו. עוד הובהר, כי החיזוקים שנמצאו לגרסתו של ש', בדמות מצבו הנפשי של ש' והתיאורים הדומים של המעשים המיניים על ידי ד', הינם חיזוקים מספקים לצורך ביסוס הרשעתו של המערער בביצוע עבירות המין ב-ש'.

המשיבה ביקשה מבית המשפט לדחות גם את טענות המערער הנסבות על הרשעתו בעבירות שביצע בקטין ד'. המשיבה טענה, בהקשר זה, כי בית משפט קמא

צפה בעדותו של ד' בפני חוקר הילדים, ונתן בה אמון. אמון זה נתמך אף בחוות דעתו של חוקר הילדים, אשר שלל את האפשרות כי גרסתו של ד' זוהמה והעריך אותה כמהימנה, על אף מעורבות אמו של ד' בחשיפת גרסתו המפלילה. המשיבה הוסיפה וציינה, כי עדותו של ש' יכולה לשמש סיוע לגרסתו של ד' בפני חוקר הילדים, וכי ניתן למצוא סיוע לעדותו גם בעדויות אמו של ד' ושל המטפלת, לבנה חלילי, המתארות את מצבו הנפשי של ד', בעקבות איומו של המערער כי ישרוף את ביתו.

טיעוני הצדדים בדיון

20. במסגרת הדיון שנערך בפנינו, שבו והדגישו באי כוחו של המערער, עו"ד אביגדור פלדמן ועו"ד איתן ארנון, את אווירת ההיסטריה ששררה בשכונה הצפופה, אשר נבעה מהגשת תלונת השווא נגד המערער, בגין מעשיו בקטין י'ק', אווירה אשר הובילה לתיוגו, הבלתי מבוסס, של המערער כפדופיל. נטען, כי ריבוי תלונות השווא והגרסאות ה"מזוהמות" בנסיבות דנן, מטילים צד כבד על הרשעתו של המערער, ומאחר שהערכאה קמא אינה יכולה לדעת כיצד התגבשו הגרסאות השונות, שלבסוף הובילו להגשת כתב האישום נגד המערער, מתעורר ספק של ממש באשמתו. עוד נטען, כי "זיהום" העדויות אשר נבחן בעניין פרי משלנו רלוונטי גם לאשמת המערער, וסביר להניח כי אם כתב האישום בעניינו היה "מתגלגל" לאותו מותב, היה המערער מזוכה. נטען בנוסף, כי כפי ש-ב'מ' בדה את גרסתו בנוגע לפרי משלנו, שכן אותו נאשם היה מתויג בשכונה כפדופיל, כך הוא עירב בגרסה זו גם את המערער, שהיה "ידוע", על פי השמועות שנפוצו, אף הוא כפדופיל.

אשר לגזר הדין, נטען, כי המערער הינו אדם חולני, אשר, לכאורה, ביצע את העבירות שיוחסו לו על רקע מצבו הנפשי, כאשר הפגיעה המינית הכרוכה בהן, היא ברמה מאוד נמוכה. לאור זאת, התבקש בית המשפט, לחלופין, להקל בעונש הכבד שהושת על המערער.

21. באת כוח המשיבה, עו"ד תמר פרוש, טענה בפנינו כי חוקרי הילדים היו מודעים היטב לאווירת ההיסטריה והפחד ששררה בשכונה בתקופה הרלוונטית, ומשום כך נקטו בזהירות יתרה בעת חקירת המתלוננים, והעריכו את מהימנותם בהתאם לקריטריונים מקצועיים מחמירים. מחמת הזהירות שנקטו, פסלו החוקרים כ- 60% מעדויות הילדים שנשמעו בפניהם, אם כי מרבית העדויות לא נפסלו עקב חוסר מהימנותם של הנחקרים, אלא שלאור דלות העדויות, קשה היה להעריך את מידת

מהימנותן. באת כוח המשיבה הוסיפה וציינה, כי השפעת הלך הרוח בשכונה על גרסאות המתלוננים בענייננו, הינה פחותה, משום ששניים משלושת המתלוננים העידו בבית המשפט קמא, וזה התרשם לחיוב, ובאורח בלתי אמצעי, ממידת מהימנותם.

בהתייחס לעונש שהושת על המערער בערכאה קמא, נטען, בין היתר, כי לאור הנזקים שנגרמו לקטינים; ניצולם על ידי המערער, המבוגר מהם בהרבה; ומסוכנותו של המערער, אין להתערב בו. באת כוח המשיבה טענה עוד, כי על פי דיווחי שירות בתי הסוהר, משקלו של המערער עלה משמעותית מאז החל בריצוי עונשו, ואף התסקיר המשלים בעניינו אינו מעיד על קיומן של נסיבות המסכנות את חייו או את בריאותו, והמצדיקות את התערבותנו בגזר הדין.

דיון והכרעה

22. נפתח את דיוננו באזכור ההלכה מושרשת, לפיה ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית, משום שהיא חסרה את היכולת להתרשם, באופן בלתי אמצעי, מהעדים ומהראיות שהוצגו בפני בית משפט קמא. זאת, כאשר בפני ערכאת הערעור אין, ככלל, אלא מסמכים כתובים, המבקשים לשקף באופן אותנטי את אשר קלטו שופטי בית משפט קמא בחושיהם (ע"פ 2177/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.7.2015)); (ע"פ 2921/13 דייטבורג נ' מדינת ישראל (1.1.2015)); (ע"פ 4428/13 שטרית נ' מדינת ישראל (30.3.2014)); (ע"פ 502/10 מחאמיד נ' מדינת ישראל (22.10.2012)).

אכן, להלכת אי ההתערבות קיימים מספר חריגים, המאפשרים לערכאת הערעור, בנסיבות מצומצמות, להתערב בקביעותיו העובדתיות של בית משפט קמא. כך הוא הדבר כאשר מסקנותיה של הערכאה המבררת אינן מושתתות על התרשמות מהעדים אלא על ראיות בכתב או על שיקולי הגיון בלבד, באופן שאינו מקנה לה כל יתרון על פני ערכאת הערעור. חריגים נוספים קיימים כאשר קביעותיו של בית משפט קמא הינן בלתי סבירות בעליל, או כאשר נפלה טעות מהותית בהערכת המהימנות של העדים שנשמעו בפניו, באופן המאיין את העדיפות המוקנית לו, על דרך הכלל (ע"פ 433/13 מדינת ישראל נ' פלוני (2.6.2014)); (ע"פ 6924/12 בעארני נ' מדינת ישראל (29.10.2013)); (ע"פ 3578/11 סטרוק נ' מדינת ישראל (13.8.2012)); (ע"פ 175/10 חנוכייב נ' מדינת ישראל (28.7.2011)).

23. כאמור, במוקד הערעור על הכרעת הדין שלפנינו עומדת השגה על ממצאי המהימנות וקביעות העובדה שנעשו על-ידי בית משפט קמא בעניינו של המערער. המערער טוען, כי בית משפט קמא שגה באורח מהותי, בהעריכו את עדויותיהם של ב'מ' ו-ש', שנשמעו בפניו, ואת עדותו של ד', שנמסרה לחוקר הילדים, כעדויות מהימנות. עיקר השגותיו של המערער מכוונות כלפי "הזיהום הסביבתי" שפשה ברחובות שכונת נחלאות הצרה והצפופה, ושלטענתו, הוביל את ילדי השכונה, ובכללם את המתלוננים, להצביע על המערער (כמו גם על אחרים) כמי שביצע בהם מעשים מיניים. כמו כן, הוסיף וטען המערער, כי עדויות המתלוננים נגועות ב"זיהום" ספציפי, שמקורו, בעיקר, בהשפעת הוריהם המודאגים על תוכן גרסאותיהם, באופן שאינו מאפשר לקבוע ממצאים עובדתיים על יסוד עדויות אלו. טענת ה"זיהום" הועלתה, ביתר שאת, באשר לעדותו של ב'מ', וזאת, בין היתר, בעקבות זיכוי הנאשם בעניין פרי משלנו, אשר אחד מהאישומים שיוחסו לו התבסס על גרסתו של ב'מ'. נזכיר, כי בית משפט קמא דחה את טענות ההגנה בעניין השפעתו של "הזיהום הסביבתי" על גרסאות המתלוננים, וסבר כי המערער לא השכיל להציג ראיות בדבר קיומו של "זיהום" ספציפי לגבי כל אחת מהעדויות. יצוין, ככל שלדבר יש השלכה כלשהי על הכרעת הדין שלפנינו, כי הכרעת דין זו ניתנה טרם שניתנה הכרעת הדין המזכה בעניין פרי משלנו.

האישום הראשון- הקטין ב'מ'

24. החשדות נגד המערער החלו להתעורר בעקבות תלונתו של י'ק', שהוגשה ביום 11.10.2010, לפיה המערער נשך את איבר מינו. על איבר מינו של י'ק' אכן נמצאו סימני נשיכה (ת/10), ואולם, בית משפט קמא קבע כי י'ק' לא ייחס את המעשים למערער, אלא שהדבר נעשה על-ידי אמו (ת/25), בעקבות סיפורו של הקטין כי ביקר אצל המערער. לפיכך, ובהעדר חיזוקים ראייתיים מספיקים, נפסק, כאמור לעיל, כי גם אלמלא הודאתו של המערער בביצוע חלק מעבירות המין, אשר נקבע כי איננה קבילה, לא ניתן היה להרשיעו באותן עבירות. בהמשך, נחקר הילד ש'ל', שטרם מלאו לו חמש שנים, בגין טענה כי המערער הוריד לו את מכנסיו (נ/6), אך מחקירתו לא עלה החשד כי המערער ביצע עבירות מין בגופו. הנחקר השלישי בפרשה היה ב'מ'. לאור טענות המערער בדבר חוסר מהימנותו, טענות שעלו גם בעקבות הכרעת הדין בעניין פרי משלנו, אתייחס בתמצית לסיכום חקירותיו של הקטין על ידי חוקר הילדים, מיכה הרן (להלן: חוקר הילדים או החוקר) אשר הוגשו, בליווי תמליליהן, לבית משפט קמא, וזאת בהסכמת באי כוחו של המערער.

ב'מ' נחקר על ידי חוקר הילדים ביום 29.10.10 (ת/6 ו-ת/6א), בהיותו כבן שבע וחצי. חקירה זו נערכה לאחר שאביו של ב'מ' התלונן במשטרה יום קודם לכן. בהודעתו סיפר האב כי שמע שהמערער התעלל מינית בילדי השכן, בעקבות כך הוא נעצר, ולאחרונה שוחרר למעצר בית. האב ביקש לסייע בחקירה, ולכן בירר עם בנו "מה היה עם בנימין (המערער - א.ש.), האם נכנסת אצלו בבית, וזה מה שאלתי, ואז הוא שפך את הכול לבד מעצמו" (ת/21, ש' 8-9). יודגש, כי המערער אכן נעצר, טרם הגשת כתב האישום, ביום 22.10.2010, ושוחרר באותו היום לבית הוריו.

ב'מ' גולל, בחקירתו הראשונה בפני חוקר הילדים, את מעשיו של המערער, שעיקרם תואר באישום הראשון לכתב האישום. מספר ימים לאחר החקירה, ביום 3.11.2010, הוגש נגד המערער כתב אישום, על יסוד גרסאותיהם של ב'מ' ו-י'ק', ובעקבותיו נעצר המערער עד לתום ההליכים במשפטיים בעניינו. בהמשך, ביום 19.12.2010, שוחרר המערער למעצר בית. כשבעה חודשים מאוחר יותר, ביום 1.6.2011, זיהה ב'מ' את המערער במסדר זיהוי תמונות שערך לו חוקר הילדים (ת/7 ו-ת/7א).

ביום 3.8.2011, נחקר ב'מ' בפעם השנייה, בעקבות החשדות שעלו נגד פרי משלנו (ת/8 ו-ת/8א). אביו של ב'מ' סיפר בחקירתו מאותו היום (ת/22), כי המשטרה הגיעה לביתו של פרי משלנו, ובעקבות כך הוא בירר עם בנו אם היתה לו איתו איזה "בעיה". בתגובה, סיפר לו ב'מ' על מעשיו של פרי משלנו, ובהמשך נחקר ב'מ' בשנית על ידי חוקר הילדים, חקירה שהתמקדה בעיקר במעשיו של פרי משלנו בגופו, ולא במעשים המיוחסים למערער. במסגרת אותה חקירה, חזר ב'מ' על גרסתו כאשר למעשיו של המערער (ת/8א, עמ' 23-30). ששה ימים מאוחר יותר, ביום 9.8.2011, נחקר ב'מ' בשלישית (ת/9 ו-ת/9א), וזאת בעקבות טענת אביו, כי בנו חשף בפניו מעשים נוספים שעשה בו פרי משלנו. במסגרת אותה חקירה, התייחס ב'מ' גם למעשי המערער, וחשף במהלכה, לראשונה, את גרסתו בדבר נוכחותה של "האשה המסריטה". לשאלת חוקר הילדים, כיצד הוא לא סיפר לו על כך קודם לכן, השיב ב'מ' כי הוא נזכר בכך לאחר שאמו שאלה אותו "אם היה שם אשה שהסריטה ואז אמרתי לה" (ת/9א, עמ' 14, ש' 13-14). הוא הבהיר, כי אמו מסרה לו את שמה של אותה אשה, שתוארה על ידו כשחומת עור, אך הוא אינו יודע כיצד המידע הזה הגיע לרשות אמו. באותה חקירה אף סיפר ב'מ' כי לא חשף את מעשיו הנוספים של פרי משלנו בחקירתו הקודמת, משום שגם אותם אמו הזכירה לו רק לאחר מכן, ואלמלא כך, הוא לא היה נזכר בהם. למען שלמות

התמונה, אציין, כי ביום 25.8.2011 הוגש נגד המערער כתב האישום השני בגין מעשיו בקטינים ש' ו-ד', ומאוחר יותר אוחדו שני כתבי האישום לכתב האישום שלפנינו.

בעדותו בבית המשפט חזר ב'מ' על עיקרי גרסתו בנוגע למעשיו של מערער, לרבות באשר לנוכחות "האשה המסריטה", וכן אישר כי אמו היתה מקור המידע לכך.

25. בנסיבות דנן קבע בית משפט קמא, כי עדותו של ב'מ', שהיה כבן תשע במועד העדות, הינה מהימנה. הוא תיאר, כך נקבע, באופן כרונולוגי, פלאסטי, ומפורט את מעשיו של המערער, ודייק בפרטיהם. הוא היה עקבי גם כשנשאל שאלות נוקבות, ועמד על גרסתו בדבר המעשים שנעשו בו ובנוגע לנסיבות עשייתם. בית משפט קמא ציין בהכרעת הדין, ובצדק, כי "מדובר בילד צעיר שגדל בקהילה חרדית סגורה שבה נושאים מיניים הם בגדר, טאבו, ובה ילדים אינם נחשפים, בדרך כלל, לאמצעי התקשורת ולאינטרנט, וקשה להלום שהסיפור המפורט לגבי המעשים המיניים שעשה בו הנאשם הוא סיפור בדוי" (פסקה 109 להכרעת הדין). אינני סבור כי טענות המערער, אליהן אתייחס בהמשך, מובילות למסקנה כי בית משפט קמא טעה טעות מהותית בהערכת מהימנותו של ב'מ', באופן המצדיק חריגה ממנהגנו, שלא להתערב בממצאי מהימנות שנקבעו על-ידי הערכאה הדיונית.

הסתירות בגרסת ב'מ'

26. טרם שאתייחס לטענות המערער באשר לסתירות שנפלו בגרסתו של ב'מ', אחזור על מושכלות ראשונים, לפיהם אין לצפות מקורבן לעבירות מין להעיד אודות המעשים הקשים שחוה באופן קוהרנטי, עקבי וסדור. אפשר כי בעדותו של הקורבן יתגלו פרכות, סתירות, בלבול וחוסר דיוק, ואולם אין במאפיינים אלו, כשלעצמם, כדי להטיל ספק במהימנות גרסתו של הקורבן, כל עוד "הגרעין הקשה של האירועים והתמונה הכוללת המתקבלת מן העדות והחזיוקים לה מאפשרים מסקנה בדבר אשמת הנאשם מעבר לכל ספק סביר" (ע"פ 993/00 נור נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(6) 205, 223 (2002); וראו גם, מבין רבים אחרים, ע"פ 1473/12 פלוני נ' מדינת ישראל (5.11.2014); ע"פ 8680/11 פלוני נ' מדינת ישראל (5.6.2013); ע"פ 3399/11 פלוני נ' מדינת ישראל (24.1.2013); ע"פ 7015/09 פלוני נ' מדינת ישראל (18.11.2012)). דברים אלה נכונים ביתר שאת, כאשר מדובר בקטינים רכים בשנים, כ-ב'מ', וכיתר המתלוננים בפרשה זו. קטינים, בגילאים כה צעירים, אינם מודעים בדרך כלל, לטיבם של המעשים שנעשו בגופם, ובמרבית המקרים הם אף חסרים את אוצר המילים המתאים, כדי לתארם. לעיתים, ומפאת גילם הצעיר, משתבשת אצלם תפיסת הזמן, כמו גם היכולת

לפרט באופן כרונולוגי את הדברים שחוו (מייקל למב, קטלין שטרנברג ופיליפ אספלין "ראיון ילדים צעירים קורבנות של עבירות מין" פגיעות מיניות בילדים: החוק, החוקר ובית המשפט 109, 110-118 (מאיר חובב עורך, 1993) (להלן: החוק, החוקר ובית המשפט); לוי עדן "חקירה פלילית של ילדים המעורבים בעבירת מין" החוק החוקר ובית המשפט 60, 67-69). לאור המאפיינים הייחודיים לעדותם של קטינים, דומה, כי אין ליתן משקל משמעותי לסתירות, לפרכות, או ל"חללים" המתגלים בעדויותיהם. זאת, כל עוד הערכאה הדיונית השכילה לבחון בקפדנות רבה את עדותו של הקורבן הרוך בשנים, ואיתרה בה "גרעין אמת" מבוסס ואמין.

הסתירות העיקריות והמהותיות בגרסתו של ב'מ', אליהן הפנה המערער, נבחנו היטב בהכרעת דינו המקיפה של בית משפט קמא, וזה מצא, כי הן אינן מערערות את האמון שיש ליתן ב-ב'מ'. אכן, במסגרת חקירתו על ידי חוקר הילדים ובעדותו בבית המשפט תיאר ב'מ' את המערער כחסר חלק משיניו הקדמיות, בעוד שהוכח בבית משפט קמא כי לא כך הם פני הדברים (נ/66). ב'מ' אף העיד, כי בחדר בו בוצעו המעשים היו חמש מיטות בעוד שהיו בו רק שתיים. ואולם, כמו בית משפט קמא, אף אני איני סבור כי מדובר בסתירות היורדות לשורשו של עניין, אלא בפרכות הנוגעות לפרטים שוליים בלבד. מסקנה זו נכונה ביתר שאת, בשים לב לעובדה, כי ב'מ' נחקר על ידי חוקר הילדים כשנה וחצי לאחר שבוצעו בו המעשים, ובהיותו כבן שבע וחצי בלבד, ואת עדותו בבית המשפט הוא מסר כשנה לאחר חקירתו.

עוד יש להדגיש, כי בית משפט קמא דחה את טענות המערער בדבר הסתירות שנפלו בתיאוריו של ב'מ' את האופן בו בוצעו המעשים המיניים, ואף קבע כי ב'מ' דייק בתיאור מבנה דירתו של המערער ותכולתה, באופן המעיד על נוכחותו בדירה, וזאת בניגוד לגרסת המערער. אכן, בחקירתו הראשונה בפני חוקר הילדים טען ב'מ', כי המערער הכניס את אצבעו לפי הטבעת שלו, כשהוא שכוב על הגב ורגליו מקופלות, ובחקירתו השניה טען כי אינו זוכר כי כך מסר בעבר, ובהמשך טען כי שכב על בטנו. ואולם, ב'מ' הסביר בעדותו בבית המשפט, כי במהלך ביצוע המעשים, הוא שכב קודם על הגב ולאחר מכן על הבטן, ובית משפט קמא לא מצא מקום להטיל ספק בתיאור זה של המעשים. אוסיף ואציין, כי הקטין תיאר נכונה את מבנה הדירה של המערער, שכן הוא טען בעדותו, כי על מנת להגיע לדירתו של המערער הוא עלה לקומה השניה, שם אכן מצוייה דירת המערער, ובהמשך הוא נכנס לחדר הראשון, בו בוצעו המעשים, כאשר ב'מ' הבהיר כי אינו יודע אם ישנם חדרים נוספים בדירה (עמ' 53 לפרוטוקול). לטענת המערער, מדובר בתיאור דמיוני, שכן למעשה החדר הראשון לאחר שנכנסים

לדירה הוא המטבח (נ/68), אלא שהגיונם של דברים אומר, כי כאשר סיפר ב'מ' על המעשים שנעשו בו ב"חדר" הראשון בדירה, הוא לא התייחס למטבח כ"חדר", ולמען האמת בעדותו בבית המשפט הוא אמר, כי אינו זוכר את המטבח (עמ' 65 לפרוטוקול). לפיכך, אין בטענות האמורות כדי להעיד כי ב'מ' לא שהה בדירתו של המערער, כנטען על-ידי המערער.

לא נעלמו מעיני טענות המערער, לפיהן יש להטיל ספק בביצוע מעשה הסדום ב-ב'מ', משום שבמסגרת חקירתו השניה הוא לא זכר את ביצוע המעשה באופן מידי. אכן, ב'מ' אישר את ביצוע מעשה הסדום בחקירתו השניה, רק לאחר שהחוקר הזכיר לו, כי הוא סיפר לו בחקירה הקודמת שהמערער "עשה משהו עם האצבע בגוף שלך" (ת/8א, עמ' 26, ש' 14). ואולם, אין בעובדה, כי מלוא המעשים לא נחשף באופן מידי במסגרת החקירה השניה, כדי להוות, כשלעצמה, טעם להטלת ספק בהתרחשותם. ראשית, וכפי שפירטתי לעיל, קורבנות לעבירות מין מתקשים לחשוף את המעשים שנעשו בהם, ולא פעם, גרסתם חסרה פרטים ותיאורים מדויקים של המעשים הקשים שחו. יחד עם זאת, מאפיינים אלו של עדותם אינם מקרינים, בהכרח, על מידת מהימנותם. הדברים אמורים ביתר שאת, שעה שמדובר בקורבן צעיר מאוד בשנים. שנית, יש לזכור כי חקירתו השניה של ב'מ' נערכה כעשרה חודשים לאחר החקירה הראשונה, ובעקבות מעשיו הנטענים של פרי משלנו, באופן שעשוי להסביר את הזכרותו המאוחרת של הקטין בביצוע מעשה הסדום בגופו. שלישית, בסופו של יום, ב'מ' מסר בעדותו בבית המשפט וגם במסגרת חקירתו השניה את תיאור מעשה הסדום, ולפיכך אין הצדקה להטיל ספק בהתרחשותו של האירוע, רק משום נסיבות חשיפתו באותה חקירה. אין גם להתעלם מן העובדה, כי ב'מ' סיפר, מיוזמתו, על מעשה הסדום להוריו, ובהמשך לחוקר הילדים במסגרת חקירתו הראשונה. הקטין גם העיד, כאמור, בפני בית משפט קמא על פרטי המעשה, ובית המשפט, כאמור, מצא את עדותו זו מהימנה. לפיכך, איני מוצא מקום להתערב בקביעתו של בית משפט קמא, כי המערער אכן ביצע ב-ב'מ' מעשה סדום בדירתו.

"זיהום" גרסתו של ב'מ'

27. טענתו העיקרית של המערער היא כי עדותו של ב'מ' הינה עדות "מזוהמת" באופן ספציפי, ובלתי מהימנה, בעיקר משום גרסתו אודות "האשה המסריטה". נזכיר, כי ב'מ' סיפר בעדותו על מעשי המערער, כפי המתואר באישום הראשון לכתב האישום, ובין היתר טען לנוכחותה של אשה אלמונית בדירת המערער, אשר הסריטה את מעשיו.

גרסתו של ב'מ' בעניין "האשה המסריטה" הועלתה לראשונה במסגרת חקירתו השלישית בפני חוקר הילדים. בית משפט קמא איבחן בין חלקי עדותו של ב'מ', והחליט לאמץ את עיקר עדותו, התואם את הגרסה שמסר ב'מ', לראשונה, להוריו ובהמשך במסגרת שתי חקירותיו הראשונות בפני חוקר הילדים (להלן: הגרסה הראשונה), כראיה המשקפת את אשר התרחש בדירת המערער. זאת, תוך דחיית חלקה של העדות בדבר "האשה המסריטה", שנמסר קודם לכן רק במסגרת חקירתו השלישית של ב'מ' בפני חוקר הילדים (להלן: הגרסה המאוחרת). בית משפט קמא הבהיר בהכרעת הדין, כי החליט לפלג את עדותו של ב'מ' כאמור, מאחר שקיים "יותר מספק" שגרסתו המאוחרת של הקטין בדבר "האשה המסריטה" הושפעה מהדברים שנמסרו לו על ידי אמו ומאופן תשאולה אותו, כעולה מדבריו של ב'מ' עצמו. בית משפט קמא ביכר את גרסתו הראשונה של הקטין, על פני הגרסה המאוחרת בדבר "האשה המסריטה", גם לאחר שהשתכנע כי ב'מ' מסר אותה באופן ספונטני, וכן נוכח עמדתו של חוקר הילדים, שהצביע על מדדי האמינות של הגרסה הראשונה, בעוד שהתרשמותו מהגרסה המאוחרת, היתה שונה.

28. טרם שאתייחס לטענות המערער בעניין "זיהום" עדותו של ב'מ', אבהיר, כי קביעתו של בית משפט קמא, לפיה גרסתו הראשונה של ב'מ' אינה "מזוהמת", מהווה ממצא עובדתי, שככלל אין ערכאת הערעור מתערבת בו (ע"פ 2950/11 חן נ' מדינת ישראל (8.5.2014); ע"פ 420/09 לעיל; ע"פ 4649/01 אסולין נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(1) 616 (2001)). ואולם, מאחר שטענת ה"זיהום" עומדת בטבורו של הערעור, אבהיר, מעבר לנדרש, מדוע אין לקבל את עמדתו של המערער בסוגיה זו.

לטענת המערער יש לדחות את הטעמים שעל יסודם החליטה הערכאה הדיונית לפלג את עדותו של ב'מ', ולקבל כמהימנה רק את גרסתו הראשונה. כך, נטען כי הגרסה הראשונה של ב'מ', המצביעה על המערער כמי שמעורב במעשים המיניים, לא נמסרה באופן ספונטני, כקביעת הערכאה הדיונית, אלא חולצה מ-ב'מ' על ידי הוריו, באמצעות מסע לחצים "וסחטנות רגשית", כך לשון המערער. מסקנתי בעניין זה שונה. בהכרעת הדין, הובהר, כי ב'מ' העיד שהוא לא סיפר על מעשי המערער לאיש, משום שפחד ממנו. הוא חשף אותם לראשונה בפני אמו, מספר ימים לאחר שצפה יחד עימה במעצרו של המערער מחלון ביתם, ואמו אמרה לו כי המערער עשה "מעשים לא צנועים" לילדים. גם אז, לא הזדרז הקטין לחשוף את המעשים, ואמו פנתה אליו מספר פעמים בנושא, טרם שהוא גולל את גרסתו (פסקאות 89-90 להכרעת הדין). ב'מ' הדגיש במסגרת חקירתו הנגדית, כי הוריו רק חזרו ושאלו אותו אם נכח בכיתו של

המערער (עמ' 62 לפרוטוקול, ש' 9-14), ולא מעבר לכך. אמו של ב'מ' העידה, כי היא שאלה את כל ילדיה אם הם שהו בביתו של המערער, ובתחילה הם, לרבות ב'מ', הכחישו זאת. בהמשך, סיפר לה ב'מ' שהוא הלך לביתו של המערער על מנת למסור לו הזמנה לבר המצווה של אחיו הבכור. רק מספר ימים לאחר מעצרו של המערער, חשף ב'מ' את מעשי המערער בפני אמו, וזאת כאשר שניהם היו לבד, והאם עמדה לקלח אותו (פסקה 99 להכרעת הדין). אביו של ב'מ' העיד, כי התבקש להגיע למשטרה על מנת לזהות ילדים המופיעים באלבום הצילומים שנמצא אצל המערער. חוקרת המשטרה מסרה לו, כי המערער חשוד ש"התעלל בילדים. היא אמרה שכדאי לשאול את הילדים" (עמ' 91 לפרוטוקול, ש' 15). בעקבות כך, הוא ואשתו שאלו את כל ילדיהם במשך מספר ימים אם היו אצל המערער, והם הכחישו את הדבר. רק בהמשך, חשף ב'מ' את שארע לו. האב הדגיש, כי בנו חשש לספר על מעשי המערער קודם לכן, ווידא כי המערער אכן נעול מאחורי סורג ובריח, טרם שגולל את גרסתו (עמ' 93 לפרוטוקול, ש' 10-6). לאור עדויות אלו, שבית משפט קמא מצא אותן מהימנות, יש לדחות את טענת המערער לפיה החלק הראשון של גרסת ב'מ', חולץ ממנו בדרכים "בלתי כשרות" או שנמסר באופן לא "ספונטני". אין ניתן לצפות, כי ילד כבן שבע וחצי יחשוף, מיוזמתו, את המעשים המיניים שעשה בו מבוגר, אותו הוא מכיר כמי שנוהג לחלק סוכריות לילדים בבית הכנסת. ניתן להניח, כי ב'מ' לא הבין שמדובר במעשים אסורים, והוא אף הבהיר כי חשש מהמערער, אשר איים עליו לבל יספר על מעשיו. העובדה שהוריו המודאגים של ב'מ', שאלו אותו, שוב ושוב, האם הוא שהה בביתו של המערער, אינה מעידה כי הללו שמו בפיו גרסה מפלילה או כי החלק הראשון של גרסתו לא נמסר על-ידו באופן ספונטני, כאשר ב'מ' אזר לבסוף אומץ לחשוף את הדברים. כך או כך, דעתי היא כי אופן מסירת גרסתו של הקטין להוריו, מהווה טעם ראוי לאבחנה בין גרסתו הראשונה של ב'מ', לבין גרסתו המאוחרת, אשר נמסרה בעקבות התערבות ישירה של אמו, כפי שהעיד עליה ב'מ' עצמו.

29. המערער אף טען, כי בית משפט קמא טעה כאשר החליט לפלג את עדותו של ב'מ', גם על יסוד הערכת מהימנותו בידי חוקר הילדים, משום שחוקר הילדים עצמו, כך נטען, הצביע על פגמים שנפלו בגרסתו הראשונה של הקטין. כפי שאבהיר להלן, אפשר כי בית משפט קמא לא היה צריך לפלג את עדותו של הקטין על יסוד הערכת מהימנותו בידי חוקר הילדים, אך זאת, לא מהטעמים עליהם הצביע המערער.

לאחר מתן הכרעת הדין בענייננו, ניתן בבית משפט זה פסק הדין בע"פ 337/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.9.2013) (להלן: עניין פלוני) העוסק בין היתר, בשאלת מעמדה

הראייתי של הערכת מהימנותם של קטינים בידי חוקר הילדים, וזאת שעה שהקטינים העידו בפני בית המשפט. דעת הרוב מפי השופט נ' הנדל, אליו הצטרפה השופטת ד' ברק ארז, קבעה, כי חוקר ילדים, המעיד בבית המשפט, כאשר הקטין התייצב על דוכן העדים והעיד בעצמו, אינו רשאי להתייחס למידת מהימנותו של הקטין, כפי התרשמותו ממנה במהלך חקירתו, והערכאה הדיונית אינה רשאית לסמוך את ידה על מסקנותיו בסוגית מהימנות הקטין, כראיה. הטעם לעמדה זו נעוץ בעקרון היסוד לפיו נושא קביעת מהימנות העדים שמור לבית המשפט, ולו בלבד. דעתו של חברי, השופט י' דנציגר, באותה סוגיה היתה שונה. לדידו, התרשמות חוקר הילדים ממהימנות הקטין, אף שאינה באה להחליף את התרשמותו של בית המשפט, היא עדות קבילה, ואין לקבוע אפריורית אחרת. ואולם, משקלה הראייתי של התרשמות זו משתנה, כמובן, בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה (להתייחסות נוספת בעניין זה, ראו גם ע"פ 2177/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.7.2015); ע"פ 7147/12 סרנגה נ' מדינת ישראל (14.1.2014)). מאחר שבעניין פלוני הרשיע בית משפט קמא את הנאשם על יסוד עדות המתלוננת שנמצאו לה חיזוקים ראייתיים חיצוניים, מבלי שניתן משקל ראייתי להתרשמות חוקרת הילדים מעדותה, הרי שניתן להגדיר את דעת הרוב בעניין פלוני באותה סוגיה כאמרת אגב בלבד, שלא היתה דרושה להכרעה בערעור (ראו גם עמדת השופט נ' סולברג בע"פ 2177/13 לעיל).

בע"פ 2177/13 הנזכר, לא הבעתי עמדה נחרצת בסוגיה זו, ונראה כי הגיעה השעה לעשות כן. אפתח בכך, שהנני שותף לעמדתו של חברי השופט י' דנציגר, עליה הוא עמד גם בפסק דין נוסף (ע"פ 433/13 מדינת ישראל נ' פלוני (2.6.2014)). הערכתו של חוקר הילדים את מידת מהימנותו של הקטין הנחקר על-ידו מבוססת על הכשרה מקצועית מתאימה, והיא נעשית בהתאם לקריטריונים ברורים וקבועים (משרד הרווחה והשירותים החברתיים - השירות לחקירות ילדים וחקירות מיוחדות מדריך לחקירת ילדים (2014); דבורה הורוביץ, אירית הרשקוביץ ומאיר חובב "השפעת השימוש ב'מדריך' מובנה והדרכה של חוקרי ילדים על איכות הראיון עם ילדים קורבנות עבירות מיין" עוברי חוק בישראל: הערכת תוצאות טיפול (מאיר חובב, מרים גולן ויחונן ווזנר עורכים, 1999); יעל אורבך "חקירת ילדים בישראל על בסיס 'מדריך' ראיון מובנה: מחקר והערכה" קטינים נפגעים וקטינים פוגעים: תשאול וראיון בהליך המשפטי (מאיר חובב, אירית הרשקוביץ ודבורה הורוביץ עורכים, 2001)). לטעמי, גם אם הקטין מעיד בבית המשפט, אין להימנע מקבלת עמדתו של חוקר הילדים בדבר מהימנותו של הקטין, שכן כל הפרדה בין האמור בחוות דעתו של חוקר הילדים לבין האופן בו הוא מעריך את מהימנותו של הקטין, הינה הפרדה מלאכותית שאינה נחוצה. לפיכך, יש

לראות גם בהערכת המהימנות של חוקר הילדים משום ראייה קבילה, העשויה לשמש ככלי עזר נוסף, המסייע לערכאה הדיונית לעמוד על מהימנותו של הקטין המעיד בפניו. בענייננו, עת מדובר בילדים רכים בשנים, יש, לדעתי, ליתן להערכתו של חוקר הילדים את מידת מהימנותם, משקל משמעותי.

יחד עם זאת, וגם בהנחה שעמדת דעת הרוב בפסק הדין בעניין פלוני משקפת קביעה הלכתית, אין בכך כדי להשליך על החלטתו של בית משפט קמא לפלג את עדותו של ב'מ', וליתן אמון רק בגרסתו הראשונה. עיון בהכרעת הדין מעלה, כי הערכאה הדיונית השתיתה את החלטתה לפלג את עדותו של הקטין על טעמים סבירים אחרים, ולא ביססה החלטה זו רק על הערכת המהימנות של חוקר הילדים, ולפיכך הנני סבור כי לא נפל כל פגם בהחלטתה בעניין זה (ע"פ 2478/12 אגבריה נ' מדינת ישראל (13.5.2015); ע"פ 481/12 פלוני נ' מדינת ישראל (30.12.2014); ע"פ 9141/10 סטואר נ' מדינת ישראל (28.4.2014)). בית משפט קמא, אשר שמע את עדות הקטין, לרבות את גרסתו לעניין "האשה המסריטה", הבהיר מפורשות, כי העובדה שהקטין לא חשף את גרסת "האשה המסריטה", אלא בשלב מאוחר יותר, והעובדה שהוא ציין כי אמו היתה מעורבת בחשיפת אותו המידע, הם הטעמים העיקריים שהובילו למסקנה, כי יש להמנע ממתן אמון בגרסתו המאוחרת. אופיה הספונטני של חשיפת גרסתו הראשונה היווה נדבך נוסף להחלטתו של בית משפט קמא ליישם על עדות הקטין את הכלל בדבר "פלגינן דיבורא". טעמים אלו נראים סבירים ביותר בעיניי, והם מבססים כדבעי את קביעת בית משפט קמא, לפיה יש ליתן אמון רק בגרסתו הראשונה של ב'מ', להבדיל מגרסתו המאוחרת. מעבר לנדרש, אבהיר, כי חוקר הילדים לא הצביע על פגמים בגרסתו הראשונה של ב'מ', כפי טענתו של המערער, והוא מסר כי גרסה זו הינה מהימנה בעיניו.

30. אין בידי לקבל גם את הטענות הנוספות של המערער, המבקשות לשכנענו כי גרסתו הראשונה של הקטין הינה גרסה "מזוהמת", ולפיכך אין ליתן בה אמון. המערער טען, בין היתר, כי מאחר שהספק בגרסתו המאוחרת של ב'מ' התעורר עקב כך שהוא אישר, כי פרטים מתוך אותה גרסה נמסרו לו על ידי אמו, הרי שיש להגיע לאותה מסקנה גם כאשר לגרסה הראשונה של ב'מ', שכן גם זו נמסרה בעקבות השפעה פסולה של אמו. הודגש, לעניין זה, כי ב'מ' ציין מפורשות בעדותו שאמו אמרה לו, טרם שמסר לראשונה את גרסתו, כי המערער "עשה דברים לא צנועים לילדים" (עמ' 59 לפרוטוקול, ש' 28), ובכך היה כדי להשפיע על הגרסה שמסר הקטין. סבורני, כי אין באמירה הכללית של האם, המבהירה לבנה מדוע נעצר המערער, כדי "לזהם" את הגרסה

הספציפית והמפורטת שמסר ב'מ' מאוחר יותר, בנוגע למעשיו של המערער בגופו. אמירה זו של האם שונה בתכלית מהמידע שמסרה האם לבנה, תוך כדי תשאולו, אודות "האשה המסריטה", מידע אשר אומץ, כלשונו, על ידי ב'מ', ונמסר מפיו במסגרת חקירתו השלישית לחוקר הילדים, ובמהלך עדותו בבית המשפט. גם הטענה, שעלתה שוב ושוב בערעור, כי הקטין "שכח" לספר בחקירתו השניה על מעשה הסדום, אינה מעוררת ספק בדבר נכונות גרסתו הראשונה, כעמדתו של המערער. מהטעמים המפורטים לעיל, לא מצאתי להטיל ספק בטענותיו של ב'מ' לעניין מעשה הסדום שבוצע בו, על אף נסיבות חשיפתו במסגרת החקירה השניה שנערכה בפני חוקר הילדים. אף לא שוכנעתי, כי נסיבות אלו פוגמות במהימנות הגרסה הראשונה בכללותה, כטענתו של המערער.

31. בשולי סוגית "זיהום" גרסתו של ב'מ', אציין, כי אמו של ב'מ' אישרה בעדותה כי היא היתה המקור לגרסת "האשה המסריטה", אותה מסר בנה בחקירתו השלישית, כפי שטען ב'מ'. האם העידה בפני בית משפט קמא, כי נשים מהשכונה סיפרו לה שמאן שהוא הסריט את הילדים בבית המערער, ובהמשך לכך, היא פנתה לבנה ושאלה אותו האם נכח עוד אדם בחדר במהלך שהותו שם. ב'מ' השיב לאמו, כי בדירה נכחה "עוזרת נקיון" והיא זו שהסריטה את המעשים. ב'מ' אמר לאמו שהוא לא זוכר את שמה של האשה, והכחיש כי שמה היה רבקה, כפי שהציעה לו אמו (פסקה 100 להכרעת הדין). עוד יודגש, כי בית משפט קמא לא שלל את האפשרות כי לגרסת "האשה המסריטה" יש אחיזה מסויימת בחומר הראיות, שכן המערער אישר שלביתו נהגה להגיע עובדת נקיון, אחת לחודשיים, ולפיכך חלק מדבריו של ב'מ' בעניין זה, אינם, בהכרח, תלושים מן המציאות (פסקה 115 להכרעת הדין).

32. נוכח האמור לעיל, איני מוצא טעם מבורר להתערב בהחלטתו של בית משפט קמא ליתן אמון אך ורק בגרסתו הראשונה של ב'מ', וסבורני, כי פילוג עדותו מסיר את החשש מפני "זיהום" ספציפי של הגרסה, על יסודה הורשע לבסוף המערער.

השפעת הכרעת הדין בעניין פרי משלנו על ערעורו של המערער

33. טענה מרכזית נוספת שהיתה בפי המערער נוגעת להשפעתה האפשרית של הכרעת הדין בעניין פרי משלנו על הכרעת הדין שלפנינו. בהכרעת הדין בעניין פרי משלנו זוכה הנאשם מחמת הספק מהעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, והכוללות בין היתר עבירות מין שביצע בקטין ב'מ'. טרם שאתייחס לנימוקי בית משפט קמא בעניין פרי משלנו, אשר הובילו לזיכוי של הנאשם שם, אזכיר, כי ב'מ' חשף את מעשיו של

הנאשם במסגרת חקירתו השניה בפני חוקר הילדים. בחקירתו השלישית של ב'מ', ששה ימים לאחר מכן, סיפר ב'מ' של שני אירועים מיניים נוספים בהם היה מעורב הנאשם, אשר לא אוזכרו על ידו בחקירתו הקודמת, והתרחשו, לטענת הקטין, בפעמים הנוספות שביקר בביתו. באותה חקירה גם מסר ב'מ' את גרסת "האשה המסריטה". כזכור, חוקר הילדים לא נתן אמון בדבריו של ב'מ' בחקירה השלישית, וכתב האישום שהוגש, בסופו של יום, נגד הנאשם, לא התייחס למתואר באותה חקירה.

בית משפט קמא בעניין פרי משלנו ביסס את זיכוי של הנאשם על ארבעה טעמים. הראשון, הינו אורת "הזיהום הכללי" שרווחה בשכונה בתקופה הרלוונטית. הטעם השני, עניינו קיומו של "זיהום סוציאלי" בגרסתו של ב'מ'. טעם זה התבסס על ה"זיהום" האפשרי של חקירתו השלישית של ב'מ', עליו עמד חוקר הילדים גם בעניין פרי משלנו. באותה חקירה הבהיר ב.מ, כי המידע שמסר במהלכה אודות הנאשם מבוסס על דברים ששמע מאמו, על אף שהאם שללה דברים אלו. בהכרעת הדין בעניין פרי משלנו צויין, כי גם המאשימה היתה שותפה למסקנת חוקר הילדים באשר למהימנות חקירתו השלישית של ב'מ', ולפיכך התמקד כתב האישום, בכל הנוגע למעשים שביצע הנאשם ב-ב'מ', רק בעובדות האירוע הראשון שתואר על ידו, במסגרת החקירה השניה. לאור האמור, תהה בית משפט קמא, "מי יתקע כף לידינו שאותו זיהום- קרי שיחה מכוונת עם ילד שתקן לא התקיימה קודם לכן. איננו מטילים ספק ברצונה הכן של האם לחשוף מצוקות בנה [...] אך מדבריה שלה עולה כי בשל שמועות ששמעה בשכונה כוונה אצבע כלפי הנאשם ואפשר שהילד נטה לרצותו" (פסקה 32 להכרעת הדין). הערכאה הדיונית הוסיפה וקבעה, כי ההפרדה שעשה חוקר הילדים בין מהימנות הגרסה שמסר ב'מ' אודות הנאשם במסגרת החקירה השניה לבין מהימנות גרסתו בחקירה השלישית, הינה "מוקשה", שכן ב'מ' שוחח עם אמו לפני שתי החקירות.

טעם נוסף לזיכוי של פרי משלנו עניינו בתמיהות וסתירות שעלו מגרסת הקטין. בית משפט קמא הבהיר, כי ב'מ' חזר בעדותו על שמסר בחקירתו, והותיר רושם חיובי אך גרסתו העלתה מספר תמיהות - ראשית, ב'מ' לא סיפר על מעשיו של הנאשם בחקירתו הראשונה. כשנשאל בחקירתו השניה מדוע לא חשף את המעשים קודם לכן, השיב הקטין, כי פחד מהנאשם שכן הלה טרם נעצר, וכי הוא נזכר במעשיו רק לאחר שאמו ביררה עימו אם שהה בביתו של הנאשם. בית משפט קמא הבהיר, כי גם אם הקטין חשש מהנאשם, הסברו זה עדיין טעון בדיקה, שכן גם בשלב מסירת גרסתו השניה של ב'מ', הנאשם טרם נעצר, אלא רק כעבור מספר שעות. שנית, ב'מ' טען כי מעשיו של הנאשם בוצעו בהמשך ישיר למעשיו של המערער, ויחד עם זאת הוא לא סיפר עליהם בחקירתו הראשונה. הערכאה הדיונית ציינה לעניין זה, כי "היכולת של

הילד לקטוע, להפריד ממרחק של שנים אירועים מיניים עוקבים, אחד אחרי השני, חרף דמיונם וחיבורם לזמן, לשכונה (למקום) ולמעשה המיני מעורר שאלה שלא לומר תמיהה" (פסקה 35 להכרעת הדין). שלישית, ב'מ' לא סיפר במסגרת חקירתו השניה על שני האירועים המיניים הנוספים שהתרחשו, לטענתו, בדירת הנאשם, ואף אישר מפורשות באותה חקירה, כי הוא היה אצל הנאשם רק פעם אחת בלבד. ואולם, שעות ספורות לאחר מכן סיפר ב'מ' להוריו אחרת. רביעית, ב'מ' לא סיפר למטפלת שלו, רבקה סגל (להלן ולצורך אישום זה: המטפלת), על מעשיו של הנאשם, אף שטופל אצלה במשך חודשים ארוכים. חמישית, ב'מ' זומן למסדר זיהוי תמונות של המערער, וגם בהזדמנות זו הוא לא חשף דבר על מעשיו של הנאשם.

הטעם האחרון לזיכוי של פרי משלנו מחמת הספק נעוץ בחלוף הזמן. ב'מ' נחקר בהיותו כבן שמונה וחצי על אירועים, אשר על פי טענתו, בוצעו בו בהיותו כבן שש, הגם שהודגש בהכרעת הדין, כי נתון זה, לבדו, אינו מספיק כדי ליצור ספק באשמת הנאשם.

34. אינני סבור כי הטעמים לזיכוי של הנאשם בעניין פרי משלנו מובילים למסקנה זהה גם בענייננו. התמיהות בנוגע לגרסתו של ב'מ' בענייניו של פרי משלנו נובעות מהעובדה, שהקטין לא חשף את מעשיו של הנאשם בחקירה הראשונה או השניה שנערכה לו על ידי חוקר הילדים. לא אלו הם פני הדברים באשר למידע שמסר ב'מ' בנוגע למערער, אשר נחשף כבר במסגרת חקירתו הראשונה. ב'מ' אף סיפר על מעשיו של המערער למטפלת, החל ממועד תחילת הטיפול אצלה (פסקה 103 להכרעת הדין), וזאת בשונה ממצב הדברים בנוגע לחשיפת מעשיו של הנאשם בפניה.

אשר ל"זיהום" הספציפי של גרסת ב'מ' בנוגע למעשי הנאשם, הרי ש-ב'מ' הפליל את הנאשם, לראשונה, במהלך חקירתו השניה, ולאחר מכן, במסגרת החקירה השלישית, אשר נמצאה כבלתי מהימנה על ידי חוקר הילדים, משום מעורבותה של אמו. מאחר שהחקירה השניה נערכה מספר ימים קודם לחקירה השלישית, גרס בית משפט קמא בעניין פרי משלנו כי יש חשש שמא "הזיהום" שמקורו באמו של ב'מ', השפיע גם על החקירה השניה, או למצער, אין בידי בית המשפט אפשרות לשלול זאת. יש לציין כי ב'מ' אמר מפורשות בחקירה השניה כי נזכר במעשיו של פרי משלנו, בעקבות שאלות שהופנו אליו מצד אמו. נסיבות אלו פחות רלוונטיות להפללתו של המערער על ידי ב'מ'. ב'מ' חשף את מעללי המערער כעשרה חודשים קודם לחקירתו השניה, במסגרת חקירתו הראשונה, והוא לא "נזכר" בהם בשלב מאוחר יותר של

החקירה, בעקבות מעורבות של הוריו. ב'מ' גם חשף את המעשים בפני הוריו, רק לאחר שחזה במעצרו של המערער, וזאת בשונה מנסיבות חשיפת מעשיו של פרי משלנו. עוד יש להוסיף, כי במסגרת חקירתו השניה של ב'מ', שהתמקדה ב- פרי משלנו, הוא גם חזר על גרסתו לעניין מעשיו של המערער. במצב דברים זה, אין סיבה לחשוד כי חקירתו השניה של ב'מ', בכל הנוגע למעשיו של המערער, "מזוהמת" אף היא, כפי חששו של בית משפט קמא בעניין פרי משלנו. בכל אופן, הכרעת הדין בעניין פרי משלנו אינה מצביעה על "זיהום" חקירתו הראשונה של ב'מ', במסגרתה מסר הקטין גרסה מפורטת ואמינה אודות מעשי המערער, כפי שמסר להוריו קודם לכן. נזכיר, כי בית משפט קמא בענייננו, שהתרשם באופן בלתי אמצעי מעדותו של ב'מ', לא מצא לנכון לפקפק במהימנות מרבית הדברים שנמסרו בעדותו של ב.מ, דברים שנמסרו על ידו גם בשתי חקירותיו הראשונות בפני חוקר הילדים. לאור האמור לעיל, סבורני, כי אין בהכרעת הדין בעניין פרי משלנו, כדי להצדיק את התערבותנו במידת המהימנות שנתנה הערכאה הדיונית בגרסתו הראשונה של ב'מ'.

למעלה מן הדרוש, ניתן להצביע על נתונים נוספים, המחזקים את המסקנה כי גרסתו של ב'מ', בנוגע למעשי המערער, אינה נגועה "בזיהום" כלשהו, ולמצער לא ב"זיהום" שהשפיע על גיבוש גרסתו. כאמור, ב'מ' היה הילד השלישי שנחקר בעניינו של המערער, והראשון שייחס לו מעשים מיניים; הוא סיפר בעדותו כי הוא אינו מכיר ילדים אחרים שנפגעו על ידי המערער, ומסר כי לא סיפר על המפגש עם המערער לילדים אחרים, מלבד להוריו; גרסתו מתייחסת לאירוע אחד, חד פעמי, במהלכו לא נכחו ילדים נוספים; גרסה זו נחשפה לאחר שאמו רק סיפרה לו שהמערער עשה דברים "לא צנועים" בילדים, ושבה ושאלה אותו אם הוא ביקר בביתו של המערער, אך לא מעבר לכך. גם בנסיבות אלו, יש לציין, לא הזדרז ב'מ' לחשוף את המעשים. את מעלליו של המערער בגופו חשף ב'מ' רק בסיטואציה האינטימית, כשהיה לבדו עם אמו לקראת המקלחת; כאשר, למחרת חשיפת המעשים בפני הוריו, כבר נחקר ב'מ' על-ידי חוקר הילדים, ומסר את אותה הגרסה.

לפיכך, אין במסקנת בית משפט קמא בעניין פרי משלנו, בנוגע ל"זיהום" גרסתו של ב'מ' אודות מעשי הנאשם, כדי להוביל למסקנה דומה בעניינו של המערער.

35. שני הטעמים הנותרים, בגינם הוחלט לזכות את הנאשם מהעבירות בהן נחשד בנוגע ל-ב'מ', עניינם ב"זיהום הסביבתי" ששרר בשכונה ובחלוף הזמן מאז בוצעו העבירות הנטענות. מדובר בטעמים כלליים שאינם נסמכים על המאפיינים הייחודיים

של גרסאות הקטינים, לרבות ב'מ'. ארשה לעצמי להניח, כי אלמלא קביעותיו של בית משפט קמא בעניין פרי משלנו בדבר ה"זיהום" הספציפי והתמיהות שעלו מגרסתו של ב'מ', הוא היה מתקשה לבסס את זיכוי של הנאשם מהעבירות הנוגעות לקטין, על יסוד אותם טעמים בלבד. לטענת ה"זיהום הסביבתי" עוד אדרש בהמשך, אך אבקש, כבר עתה, להתייחס למידת השפעתה על גרסתו של ב'מ' בעניינו של המערער, וזאת בשונה מהשפעתה על גרסתו בנוגע לנאשם פרי משלנו.

קביעת בית משפט קמא בעניין פרי משלנו, לפיה גרסת ב'מ' הושפעה מ"זיהום סביבתי" תוחמה לנסיבות החשדות של הנאשם בביצוע המעשים המיניים. בית משפט קמא קבע "כי נושא הפדופיליה ושיחה עם הילדים שנפגעו היה על סדר היום של התושבים בשכונה במשך חודשים ארוכים, עוד טרם הרחבת החקירה בימים האחרונים של חודש יולי 2011, שאז עלה לראשונה שמו של הנאשם. באותם ימים החל שיח רחב יותר בין ההורים [...] רבקה פישמן (שכנתו של פרי משלנו – א.ש.) העידה כי ביום 1.8.23011 שוחחו עימה ח. וש. ואמרו כי הנאשם הינו פדופיל והצביעו עליו כחשוד. הדבר היה יומיים לפני חקירת ב. (הוא ב'מ' – א.ש.) ומעצרו של הנאשם" (פסקה 30 להכרעת הדין; ההדגשות שלי – א.ש.). פני הדברים שונים בענייננו. אין כל מחלוקת, כי בחודש אוקטובר 2010 נחקרו מספר ילדים בחשד שבוצעו בהם עבירות מין, ובאותה תקופה מסר ב'מ' את גרסתו הראשונה בנוגע למעשיו של המערער, אשר הובילה להגשת כתב האישום הראשון נגדו. מספר חודשים אחר כך, וכפי שצויין בהכרעת הדין בעניין פרי משלנו, "בעקבות התגברות השמועות והדיבורים אודות עבירות מין בשכונה, חודשה החקירה הגלויה בשלהי יולי 2011 ובתוך מספר ימים נחקרו עשרות ילדים הגרים במתחמי המגורים הללו או שביקרו בהם. חלק מהחקירות בוצעו גם בחודשים הבאים. חלק מההורים סירבו לשתף פעולה ולהביא את ילדיהם לחקירה לפני חוקר הילדים. חוקרי הילדים זימנו לחקירה 65 ילדים וחקרו 51. במהלך החקירה נעצרו למעלה מעשרה חודשים. חלק מהם הוזכר על ידי מספר ילדים. החקירה הניבה לבסוף שלושה כתבי אישום" (פסקה 4). בעקבות התחדשות החקירה הוגש כתב האישום השני נגד המערער, על יסוד עדויות הקטינים ש' ו-ד'. מהאמור לעיל עולה, כי גרסתו הראשונה והמפלילה של ב'מ' נמסרה קודם להתגבשות אווירת הפאניקה בשכונה וריבוי תלונות השווא נגד חשודים פוטנציאליים. כזכור, ב'מ' היה גם הראשון שהצביע על המערער כמי שביצע בגופו מעשים מיניים. במצב דברים זה, מידת השפעתו של "הזיהום הסביבתי", שפשה בשכונה, בעיקר בקיץ 2011, על הדברים שמסר ב'מ' בחקירתו הראשונה, הינה מועטה, וזאת ככל שהשפעה זו היתה קיימת. מכאן, ניתן להסיק כי קביעת בית משפט קמא בעניין פרי משלנו בדבר השפעת "הזיהום הסביבתי" על חקירותיו המאוחרות של ב'מ', בהן חשף את מעשיו הלכאוריים של הנאשם, אינן רלוונטיות לאשמתו של המערער שלפנינו.

36. כפי שהבהרתי לעיל, התשתית הראייתית הספציפית שהובילה להרשעת המערער בעניינו (בעיקר גרסתו של ב'מ' במהלך חקירתו הראשונה בפני חוקר הילדים) ולזיכוי של הנאשם בעניין פרי משלנו (גרסתו של ב'מ' בחקירתו השניה והשלישית), איננה זהה. לפיכך, אין בפנינו מצב בו בית משפט מדבר "בשני קולות", כטענת המערער (ע"פ 481/12 פלוני נ' מדינת ישראל (30.12.2014); ע"פ 8273/07 כואזבה נ' מדינת ישראל (18.7.2012); ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל (10.11.2011)). גם לא ראיתי בהפניית המערער להחלטת בית משפט זה בבקשתו לעיכוב ביצוע העונש, משום תמיכה בטענותיו בערעור. אמנם, באותה החלטה ציין השופט צ' זילברטל, כי "בהחלט ייתכן כי האוירה בשכונה השפיעה גם על התלונות כלפי המבקש (הוא המערער - א.ש.)". ואולם, מייד לאחר הדברים האלו הובהר, כי "עוצמתה עשויה להשתנות ביחס לכל מתלונן ולכל תלונה ספציפית בהתחשב גם בלוחות הזמנים ובנתונים נוספים" (פסקה 16). עוד יש להזכיר, כי בית משפט זה ערך השוואה בין הכרעת הדין בעניין פרי משלנו להכרעת הדין, מושא הערעור, לצורך מתן החלטה בבקשת עיכוב הביצוע, וקבע, כי:

"ההשוואה בין שתי הכרעות הדין מובילה למסקנה כי הזיכוי בעניין פרי משלנו אינו מביא בהכרח למסקנה כי 'בית המשפט מדבר בשני קולות'. כאמור, התשתית הראייתית עליה מבוססים האישומים כנגד המבקש וכנגד בן ציון פרי משלנו אינה זהה: קיים רק מתלונן אחד משותף בשני המקרים, האירועים בהם התרחשו המעשים המיוחסים לנאשמים הם אירועים שונים, המבקש הודה בכך שנהג לארח ילדים בביתו בעוד שפרי משלנו כפר בכך והעדויות בעניין פרי משלנו עוררו תהיות וקשיים רבים יותר מאשר הקשיים שהתעוררו ביחס לעדויות בעניינו של המבקש. זאת ועוד, אף אם הזיהום של עדותו של ב'מ' שנזכר בעניין פרי משלנו השפיע גם על עדותו בעניינו של המבקש, נדמה כי עוצמת הזיהום פחותה נוכח המועד המוקדם בהרבה של תלונתו כנגד המבקש" (פסקה 16, ההדגשות במקור - א.ש.).

אוסף ואדגיש, כי במסגרת החלטה בבקשת עיכוב הביצוע, הגיע בית משפט זה למסקנה כי הקביעות בעניין פרי משלנו אינו משנות את סיכויי הערעור שלפנינו באופן המצדיק את עיכוב ביצועו של עונש המאסר, אשר המערער כבר החל בריצויו. לעניין זה צויין בהחלטה, כי "בעניין פרי משלנו שיקול ה"אווירה המזהמת" היה אך אחד הנימוקים לזיכוי (כמפורט בקטע שצוטט לעיל) ויתר הנימוקים היו מיוחדים למסכת הראייתית שנפרשה בפרשת פרי משלנו ואין להם השלכה ישירה על המקרה דנא" (פסקה 16, ההדגשות במקור - א.ש.).

לאור המפורט לעיל, איני רואה בהכרעת הדין שניתנה בעניין פרי משלנו משום הצדקה להתערבות בהכרעת הדין שלפנינו.

החיזוקים לגרסתו של ב'מ'

37. כידוע, סעיף 54א(ב) לפקודת הראיות קובע, כי הרשעת נאשם בעבירות מין על יסוד עדות יחידה, מחייבת את בית המשפט לנמק מה הניעו להסתפק בעדות זו. סעיף 55(א) קובע, כי מקום שהעדות היחידה היא "של קטין שאינו בר אחריות פלילית בשל גילו" הרי שהרשעה על יסוד אותה העדות מותנית במציאת דבר לחיזוקה. בנסיבות שלפנינו, הקטינים ב'מ' ו-ש', העידו בפני בית המשפט בהיותם בני פחות מ- 12 שנים. לפיכך, הרשעתו של המערער על סמך עדויות קטינים אלו מחייבת את בית המשפט קמא לאתר תוספות ראייתיות מחזקות לעדויות אלו.

בית משפט קמא מצא לעדותו של ב'מ' חיזוקים ראייתיים, בין היתר במצבו הנפשי, כפי שתואר בעדות הוריו ובעדות המטפלת רבקה סגל, בהן נתן בית משפט קמא אמון מלא. המערער גרס, כי עדותה של האם אינה מהימנה, ועוד טען, כי נפלו פגמים ביתר העדויות, אשר אינם מאפשרים לראות בהן משום ראיות מחזקות לגרסתו של ב'מ'. מבלי להביע דעה באשר לעדותה של האם, איני שותף להשגותיו של המערער באשר לעדויות אביו של ב'מ' והמטפלת, ולטעמי, עדויות אלו משמשות חיזוק ראייתי לגרסת ב'מ', כפי שקבע בית משפט קמא.

38. אביו של ב'מ' העיד בבית המשפט, כי בסמוך לאחר התרחשות האירועים המתוארים בכתב האישום חלו שינויים בהתנהגותו של ב'מ', אך הוא לא הבין את פשרם בזמן אמת, והם קיבלו משמעות בדיעבד, ורק לאחר שבנו חשף בפניהם את אשר קרה לו. האב סיפר בעדותו, כי התנהגותו של ב'מ' התאפיינה בלא מעט פחדים: הוא לא רצה לישון לבד בחדרו, לשהות בחושך או ללכת למכולת הקרובה בגפו. לאחר שמעשי המערער נחשפו, כך הבהיר האב, החל ב'מ' בקבלת טיפול נפשי, בו הוא מתמיד עד היום, וטיפול זה סייע להשבת הבטחון העצמי שלו. המערער טען בערעורו, כי האב מסר, במהלך חקירתו במשטרה, גרסה שונה מזו שנמסרה בעדותו, ולפיה בהתנהגות בנו בשנה החולפת לא נצפה כל שינוי חריג. לדעת המערער, הסתירה בגרסאות האב, מובילה למסקנה, כי עדותו אינה משקפת את מצבו הנפשי האוטנטי של הבן ב"זמן אמת", ועל כן אינה יכולה לשמש חיזוק לגרסתו של ב'מ'. אין בידי לקבל

מסקנה זו. אביו של ב'מ' עומת בחקירתו הנגדית עם הסתירות בגרסתו, והסביר לבית משפט קמא, כי מאחר שהוא נחקר למחרת היום בו נחשף, לראשונה, למעשים הקשים שנעשו בבנו, ובאותן נסיבות היה נתון בסערת רגשות, הוא לא ידע להצביע על שינויים חריגים בהתנהגות הבן, באותו שלב. רק עם חלוף הזמן, עיבד האב את הסימנים שניכרו בהתנהגות הבן בתקופה הרלוונטית, וידע לייחסם לאירועים המיניים שהיו מנת חלקו. בית משפט קמא קבע בהכרעת הדין, כי הסברים אלו מניחים את הדעת, וכי הסתירות בגרסתו של האב, אינן פוגמות בעדותו בדבר מצבו הנפשי של הבן. אף אני סבור, כי הדברים שמסר האב בחקירתו במשטרה, להם ניפק הסבר הגיוני ומתקבל על הדעת, אינם מלמדים כי במצבו הנפשי של ב'מ' לא ניכרו, הלכה למעשה, סימנים חריגים. לפיכך, רשאי היה בית משפט קמא לראות בעדות האב בדבר מצבו הנפשי של בנו, משום חיזוק לגרסתו.

עוד טען המערער, כי בית משפט קמא טעה כאשר קבע כי עדותה של המטפלת בדבר מצבו הנפשי של ב'מ' מהווה חיזוק ראייתי לגרסתו. זאת, כך נטען, משום שהמטפלת העידה אודות מצבו הנפשי של הקטין, בהתאם למידע שנמסר לה מפי הוריו, ולא על יסוד התרשמותה האישית. אכן, המטפלת, עובדת סוציאלית בהכשרתה, מסרה בעדותה, כי שמעה מפי הוריו של ב'מ' על הפחדים שנתגלו אצלו. פחדים, שאינם מאפיינים, בדרך הכלל, את ב'מ', שהיה ילד רגוע מטבעו. ואולם, היא העידה גם בדבר מצבו הנפשי של ב'מ', עליו עמדה באופן בלתי אמצעי. כך, סיפרה העדה, כי ב'מ' טופל אצלה במשך כחצי שנה עד שהטיפול הגיע למצב סטאטי - שאז נעשתה הפסקה מסויימת - ובהמשך ב'מ' שוב חזר לטיפול. במסגרת הטיפול, ב'מ' סיפר למטפלת על הפגיעה המינית, החד פעמית שחווה, ולדבריה "אנחנו מדברים על איך הטיפול מתקדם. לאן הילד הגיע. איזה מטרות השגנו. יש לו, הדימוי העצמי שלו נפגע. תחושת אשמה שלו על הפגיעה. כל הנושא של הסוד שהוא שמר" (עמ' 144 לפרוטוקול, ש' 16-18). נראה, כי דברים אלו מקורם בהתרשמותה האישית של המטפלת מדבריו של ב'מ' בפניה, ועל כן אין מניעה לראות בעדותה משום חיזוק לגרסתו של ב'מ', כפי שקבע בית משפט קמא.

39. בית משפט קמא קבע, כי אף עדותו של ש' בבית המשפט ועדות ד' בפני חוקר הילדים, אליהן אתייחס בהמשך, מהוות משום חיזוק ראייתי לגרסתו של ב'מ'. זאת, הגם שמאפייני מעשי הסדום והמעשים המגונים, המתוארים באותן עדויות, שונים מאלו שבוצעו ב-ב'מ'. בכל גרסאות המתלוננים חוזרת ועולה הטענה, כי המערער פיתה אותם לבוא לביתו באמצעות חלוקת ממתקים או "זהבים", הם הדפים המוזהבים שהיו בבית המערער, עקב עיסוקו בכריכת ספרים, ושהילדים אהבו שצבעם נמרח על ידיהם. בעדותו של ש' דובר על צפייה בסרטים פורנוגרפיים בביתו של המערער, כפי שהעיד

גם ב'מ', ובכל החקירות עולים דברי איום שהשמיע המערער כלפי המתלוננים, לבל יספרו על מעלליו להוריהם. כידוע, ראיה מחזקת הינה תוספת ראייתית המאמת את דבריו של העד. היא אינה חייבת להתייחס למעשה העבירה עצמו, ודי שתגביר את אמינות דבריו של העד באמצעות אישור פרט רלוונטי לעבירה, באותה העדות (ע"פ 238/89 אקספור נ' מדינת ישראל, פ"ד מג (4) 405 (1989); ע"פ 691/92 אהרון נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3) 675 (1996); ע"פ 4428/13 שיטרית נ' מדינת ישראל (30.4.2014)). לפיכך, עדויות יתר המתלוננים, מחזקות את גרסתו של ב'מ' בנוגע למעשי המערער בגופו, כפי שקבע בית משפט קמא.

40. עוד אציין, כי בית משפט קמא מצא את גרסתו של המערער ככלל, ובפרט את טענתו בדבר עלילת השווא המיוחסת ל-ב'מ', כבלתי מהימנה, וגם בזאת יש כדי להוות ראיה מחזקת להרשעתו באישום הראשון (ע"פ 5920/13 אטלן נ' מדינת ישראל (2.7.2015); ע"פ 9468/08 פלוני נ' מדינת ישראל (24.6.2009); ע"פ 1503/07 אבו רמילה נ' מדינת ישראל (26.4.2007)).

41. בית משפט קמא הוסיף וקבע, כי אף עדותו של חוקר הילדים, אשר התרשם ממהימנות גרסתו הראשונה של ב'מ', מהווה ראיה מחזקת לגרסה זו. חוקר הילדים הבהיר בעדותו בבית המשפט, באופן מפורט ומשכנע, מדוע נתן אמון בחלק הראשון של גרסת ב'מ' בלבד, תוך שהצביע על התבחינים המקצועיים שהובילו למסקנתו זו (למשל, האם הסיפור הוא הגיוני; האם יש בו עושר של פרטים; האם הוא מעוגן במקום ובזמן, אך לא מובנה; האם הוא כולל תיאורי אינטראקציה בין הילד למערער). אדגיש, כי מסקנתו זו לא השתנתה, על אף ההזכרות המאוחרת של ב'מ' במעשה הסדום במסגרת חקירתו השניה, עליה הצביע המערער. אשר למהימנותה של הגרסה המאוחרת, הנוגעת ל"אשה המסריטה", הגיע חוקר הילדים למסקנה שונה. על יסוד דבריו של ב'מ', הוא הסיק כי אמו שאלה אותו שאלות מדריכות ומנחות בעניין נוכחותה של "האשה המסריטה" ומעשיה, באופן שעשוי לפגוע במהימנות המידע שנמסר על ידו בחלק זה, בעקבות התערבות האם. יחד זאת, חוקר הילדים הדגיש בעדותו, כי הקשיים העולים מהגרסה המאוחרת של הקטין אינם משליכים על מידת מהימנותה של הגרסה הראשונה, כפי שנמסרה על ידי ב'מ' בשתי חקירותיו הראשונות.

לטענת המערער, לא היה מקום לראות בעדותו זו של חוקר הילדים, כמו גם בעדות המטפלת, משום חיזוק ראייתי, שכן גורמים אלו לא היו הראשונים ששמעו את גרסתו של ב'מ'. דינה של טענה זו להידחות. המערער סמך את ידו, לעניין זה, על דעת

הרוב בע"פ 10100/07 מדינת ישראל נ' שחאדה (24.3.2010) (להלן: עניין שחאדה), ואולם לא מצאתי בפסק הדין האמור תימוכין לעמדה זו. בקצירת האומר, אדגיש, כי בעניין שחאדה ציין בית משפט זה, כי מובן מאליו שחוקר הילדים, בדרך כלל, לא יהיה הגורם ראשון אשר שומע את דברי הקטין, ואולם, בנסיבות הספציפיות שהובאו בפניו יש "להפחית עד למאד ממשקלה של עדות המתלונן בפני החוקר ועדות החוקר בבית המשפט" (פסקה 52.2 לפסק הדין). זאת, משום שחוקר הילדים בנסיבות שם היה האדם השביעי בפניו חשף הקטין את גרסתו; משום חלופה הזמן, הרב יחסית, בין תלונתו הראשונה של הקטין לבין חקירתו אצל חוקר הילדים (כחודש ימים); ומשום ידיעתו הברורה של הקטין בנוגע למטרת חקירתו אצל חוקר הילדים, וזאת בניגוד להנחיה מפורשת של חוקר הילדים להוריו. נסיבות אלו אינן קיימות בענייננו, ולפיכך אין בכוחו של פסק הדין המוזכר כדי לעקר את משמעותן הראייתית של עדויות חוקר הילדים והמטפלת.

אוסף ואציין, כי אף אם לאור קביעות דעת הרוב בפסק הדין בעניין פלוני, לא היה רשאי בית משפט קמא להדרש להתרשמות חוקר הילדים ממידת מהימנותו של ב'מ', סבורני כי לגרסת הקטין נמצאו, ממילא, חיזוקים ראייתיים מספקים, המוכיחים, מעל לכל ספק סביר, כי המערער ביצע ב-ב'מ' את המעשים המיוחסים לו במסגרת האישום הראשון.

האישום השני- הקטין ש'

42. המערער הורשע במסגרת האישום השני בביצוע עבירות מין ב-ש'. בתמצית, סיפר ש' בעדותו, כי במהלך ביקורו אצל המערער הוא שיחק עימו ועם ילדים נוספים שנכחו בדירה את משחקי "שיווי המשקל", אשר יפורטו בהמשך, בסופם קיבלו הילדים "זהבים". לאחר מכן, הכניס המערער לפי הטבעת שלו, כמו גם לפי הטבעת של הילדים הנוספים קנה סכך, אותו היה עליו ללקק. ש' נאלץ גם להכניס מקל לפי הטבעת של המערער, והמערער ליקק אותו בתום המעשה. לאחר מכן, המערער הכניס לפתח השופכה של ש' נייר "טישו" מגולגל, ואף הקטינים הכניסו ניירות לפתח השופכה של המערער. בדירת המערער נכחו שני מבוגרים נוספים "שעשו לנו סרט", ובתום האירוע אמר לו המערער שלא יגלה לאמו את שהתרחש.

נסיבות מסירת הגרסה המפלילה

43. לטענת המערער, שגה בית משפט קמא כאשר נתן אמוץ בעדותו של ש', וזאת בין היתר, משום נסיבות מסירת גרסתו הראשונה בדבר מעשיו של המערער, בפני אביו. נטען, לעניין זה, כי האב לחץ על בנו כדי לחלץ ממנו את גרסתו, לאחר ששמע משכניו כי בנו ביקר בבית המערער, וזאת על אף שהבן חזר והכחיש בפניו, כי הכיר את המערער. עוד נטען, כי גרסת הבן באוזני אביו הינה פגומה מיסודה, משום שהאב הבטיח לבנו כי יקבל מתנה, אם יחשוף את שאירע, כפי שאכן קרה בהמשך. במצב דברים זה, טוען המערער, כי יש לקבוע שגרסתו של ש' נמסרה, לאחר שהופעלה עליו סחטנות רגשית ומשום רצונו לרצות את אביו, באופן שאינו מאפשר להשתית עליה ממצאים לחובתו. דעתי בעניין זה שונה, ואנמק.

אביו של ש' העיד בבית המשפט, כי שנתיים קודם לעדותו הוא חש בשינויים בהתנהגותו של בנו, שהתבטאו, בין היתר, בירידה בלימודים ובקשיים להרדם בלילה. באותה תקופה, הוא שמע סיפורים על "תעלולים" שעושה המערער לילדים, וכי בנו נכח בביתו של המערער, אם כי, בתחילה, הוא לא האמין לכך. כשעימת את בנו עם המידע, ש' חזר והכחיש כי הכיר את המערער, אך בהמשך, אביו אמר לו כי הוא יודע שהיה שם, ובעקבות כך, ש' חשף את גרסתו. האב העלה את הדברים שמסר לו ש' על הכתב, ולמחרת הגיש תלונה במשטרה (פסקה 135-138 להכרעת הדין). אכן, האב לא הרפה מבנו, ובעקבות הדברים ששמע ממכריו, גם אם אינם מבוססים, הוא גמר אומר להמשיך ולתחקר את בנו, עד אשר ישמע מפיו מה קרה לו בבית המערער. לטעמי, אין בנסיבות אלו כדי להעיד, מניה וביה, על "זיהום" גרסתו של ש' או על חוסר מהימנותה. בית משפט קמא התייחס לטענות המערער בעניין זה, וקבע בהכרעת הדין כי עדות האב היא עדות מהימנה, וכי הלה לא שתל בפיו של הבן גרסה המפלילה את המערער. הובהר מפורשות בהכרעת הדין, כי האב מתח "קו ברור בין הסיפורים ששמע מהורים ומאנשים אחרים בשכונה ושהביאו אותו לתשאל את ש', לבין התשאל עצמו שהיה תשאל פתוח ולא השתיל בפיו של ש' גרסה כלשהי" (פסקה 169). איני רואה מקום להתערב בקביעות אלו.

אכן, ש' העיד, כי אביו הבטיח לו מתנה "מהארגון", אם יחשוף את שהתרחש. בהמשך, סיפר ש', כי הוא קיבל משאית צעצוע מחדווה כהן, תושבת השכונה, אותה הגדיר המערער כ"מי שהניחה את התשתית לתהליך הדמוניזציה שעבר המערער". בית משפט קמא היה מודע לכך וקבע, בדומה לחוקר הילדים ולמטפלת שטיפלה ב-ש', כי מדובר בהתנהלות בעייתית. ואולם, אף על פי כן, בית המשפט לא מצא שיש בה כדי לפגום במהימנות גרסתו של ש', כפי שנפרשה בפניו. המערער הביא בערעורו תימוכין מקצועיים לאפשרות שקטין ימסור מידע כוזב רק על מנת לרצות את הדמות הסמכותית

הקרובה אליו, וכן באשר לאופן בו תשאולו של קטין עשוי להשפיע על תוכן תשובותיו. אין באפשרויות התיאורטיות שהועלו בערער, כדי להעיד על העדר מהימנות גרסתו של ש', כפי שנמסרה לאביו. ראשית, וכפי שציין חוקר הילדים בעדותו בבית המשפט, המתנה לא הובטחה לקטין בתמורה למסירת גרסה מסוימת אודות המערער, אלא על מנת לעודד אותו "להפתח" ולספר מה ארע לו. במצב דברים זה, החשש שמא תוכן גרסתו של קטין הושפע עקב קבלת אותה מתנה אינו משמעותי. שנית, וזה העיקר, בית משפט קמא התרשם ישירות מעדותו של ש', בחן אותה לגופה, וקבע כי "לא מדובר בסיפור סתמי וגנרי, אלא בעדות מפורטת המלווה בהמחשות ובביטויים חווייתיים שאינם יכולים להיות מומצאים או מושתלים במוחו של הילד" (פסקה 168), זאת על אף שבית המשפט היה מודע כי ל-ש' הובטחה מתנה, כאמור. לאור הדברים האלו, לא מצאתי כל עילה להתערב בקביעה בדבר מהימנות גרסתו של ש', רק משום נסיבות מסירתה, לראשונה, לאביו.

הסתירות בגרסתו של ש'

44. השגה נוספת של המערער באשר להרשעתו בעבירות המין שביצע ב-ש' מבוססת על הסתירות הנטענות בגרסתו של הקטין. רובן של הסתירות, כגון, לעניין צבע שערו של המערער; קיומה של כתובת קעקע על זרועו של המערער; או באשר לעובדה שבביתו של המערער לא נמצא השולחן או האלה שהוזכרו בעדותו של ש', אינן נוגעות לעניינים מהותיים, כפי שנקבע בהכרעת הדין. אשר לתיאור המעשים המיניים שבוצעו ב-ש', הפנה המערער לעובדה, כי גרסתו של ש' בפני חוקר הילדים סתרה את עדותו בבית המשפט בעניינים אלו. כך, הובהר, בין היתר, כי בחקירתו טען ש' שהמערער החדיר לפי הטבעת שלו ושל יתר הילדים שנכחו בביתו קנה סכך מהסוכה, "קיינס" כלשונו, והורה להם ללקקו. זאת, בעוד שבעדותו טען, כי מדובר בחוטים שמחברים את קני הסכך; עוד סיפר ש' בחקירה, כי הילדים נאלצו ללקק את המקלות שהוחדרו לפי הטבעת של המערער ואילו הוא ליקק את המקלות שהוכנסו לפי הטבעת של הילדים. ואולם, בעדותו טען ש', כי כל אחד ליקק את המקל שהוכנס לפי הטבעת שלו; ש' גם טען בפני חוקר הילדים, כי המערער הורה לילדים להכניס נייר "טישו" לפתח השופכה של המערער, ושלל את האפשרות, כי דובר במעשים הדדיים. יחד עם זאת, ש' טען בעדותו, כי אף המערער הכניס נייר "טישו" לפתח השופכה של הקטינים שנכחו בדירה.

סבורני כי סתירות אלו, שבית משפט קמא לא נתן את דעתו עליהן במסגרת הכרעת הדין, אינן פוגמות בגרסתו של ש'. ש' העיד, כי המערער נטל מסכך הסוכה חפץ

קשה וארוך, והחדיר אותו לפי הטבעת של הילדים. בחקירתו טען כי מדובר ב"קיינס" וכי המערער היה "קוטף את זה" (ת/4א, חלק ראשון, עמ' 29, ש' 16). ואילו בעדותו טען, כי "הוא הכניס לנו את החוטים של החבלים. את הסכך" (עמ' 7 לפרוטוקול) ולשאלת בית המשפט האם מדובר בחוט, בחבל או במשהו אחר השיב ש' כי "זה קיינס [...] זה לא קיינס. שמחברים את הקיינס". לטעמי, אין מדובר בסתירה של ממש. ניכר, כי ש' ניסה לדייק ככל האפשר בדבריו, באשר לטיבו של החפץ שהחדיר המערער לפי הטבעת שלו, ולהבהיר, את שאולי לא הובהר דיו במהלך חקירתו על ידי חוקר הילדים, כי מדובר בחוט שחיבר את קני הסכך, ולא בקנה הסכך עצמו.

גם השאלה, אם ש' והמערער ליקקו את המקל שהוחדר, בהנחיית המערער, לפי הטבעת של כל אחד מהם, או שמא כל אחד מהם ליקק את המקל שהוחדר לפי הטבעת של האחר, כאמור בכתב האישום, אינה מערערת את גרעין גרסתו של ש'. הכנסת המקלות לפי הטבעת של המערער ושל הקטין, בהוראת המערער, וליקוקם לאחר מעשה על ידי כל אחד מהמשתתפים, הם לב גרסתו העקבית של ש'. בנסיבות דנן, ש' עמד בעדותו (עמ' 33 לפרוטוקול ש' 22- עמ' 34 לפרוטוקול, ש' 15) על כך שהוא והמערער ליקקו את המקלות שהוחדרו לפי הטבעת של כל אחד מהם, והיה בטוח, כי כך אף מסר לחוקר הילדים, אלא שכאמור גרסתו בעניין זה היתה מעט שונה. סבורני, כי אין מדובר בפרט משמעותי, אשר יש בו כדי לערער את האמון שנתן בית משפט קמא בעדותו של ש' בבית המשפט. באותה מידה, איני מוצא מקום להטיל ספק בגרסתו של ש', משום שזה טען בחקירתו, כי המערער לא הכניס ניירות "טישו" לפתח השופכה של הילדים ורק האחרונים, ובהם ש' עצמו, נאלצו להכניס את הנייר לפתח השופכה של המערער, ואילו בבית המשפט טען כי המעשים היו הדדיים.

45. העובדה שעדותו של ש' נמסרה כשנתיים לאחר ביצוע המעשים ומספר חודשים לאחר שנחקר על ידי חוקר הילדים, יכולה להסביר פערים מסויימים בין הדברים שמסר בחקירתו לבין אלו שנמסרו בעדותו. עוד ראוי לחזור ולהזכיר, כי ענייננו בקורבן לעבירות מין. לעיתים, בעבירות מסוג זה, הקורבן מוסיף בעדותו בבית המשפט פרטים מסויימים על אלו שנמסרו על ידו קודם לכן. פרטים, שמעצם טיבן של העבירות, נחשפים רק לאחר תשאול חוזר ומעמיק. כל עוד סיפור המסגרת המרכזי עומד על כנו, אין לראות בעדותו של הקורבן משום גרסה "חדשה ושונה", בעקבותיה יש להטיל ספק במהימנותו (ע"פ 6695/08 פלוני נ' מדינת ישראל (26.1.2009); ע"פ 7082/09 פלוני נ' מדינת ישראל (10.3.2011)). מסקנה זו מקבלת משנה תוקף בנסיבות דנן, בהן הקורבן

הוא רך בשנים, כבן תשע שנים בעת מתן העדות, המספר על עבירות מין חריגות וסוטות במיוחד, שבוצעו בו בהיותו כבן שבע.

לבסוף, יש להדגיש, כפי שקבע בית משפט קמא, כי ש' תיאר באופן מוחשי ומפורט את המעשים המיניים החריגים שנעשו בו, לרבות את השימוש שעשה המערער באביזרים הייחודיים המוזכרים בגרסתו. כך, ש' טען בעדותו כי המערער הכניס להם את "הקיינס" "איפה שעושים את הגדוילים [...] מרגישים משהו שנכנס. ואחרי זה מתי שצריך לעשות, זה כואב" (עמ' 7 לפרוטוקול, ש' 25-17). את אורך המקלות אמד בידיו בכ- 20-30 ס"מ, בדומה להדגמתו בפני חוקר הילדים (ת4/א). ש' סיפר עוד כי את ה"טישו" המערער היה מגלגל "מתחילים את הרוק קצת ומכניסים... הוא הכניס את זה לאיפה שעשינו קטנים [...] הוא פתח לנו את החור. ואז הוא הכניס לנו" (עמ' 16 לפרוטוקול, ש' 25 – עמ' 18 לפרוטוקול, ש' 26). הקטין אף תיאר כיצד הילדים הכניסו נייר טואלט לפתח השופכה של המערער, במסגרת חקירתו אצל חוקר הילדים, מספר חודשים קודם לכן. באותה חקירה הסביר ש', כי הוא הכניס את נייר הטואלט עד כמה שניתן "כי אי אפשר הרבה" (ת4/א, חלק ראשון, עמ' 26, ש' 29), והוסיף, כי המערער לא ביקש שילקקו את הנייר לאחר מכן. לשאלה, כיצד הצליח לבצע זאת, השיב ש' כי המערער "פתח" את החור "ואחרי זה הכנסנו [...] והוא עזב את זה, זה נסגר, אחרי זה הוצאנו את זה" (שם, עמ' 27). ש' מתאר את המעשים בשפתו שלו, וניכר שאינו מודע למשמעותם, ואולם טיבם של המעשים ברור לכל. סבורני, כי תיאורים אלו מקנים נדבך נוסף של מהימנות לגרסתו של ש', ומפחיתים ממשקלן של הסתירות שנתגלו בגרסה זו.

החיזוקים לגרסתו של ש'

46. המערער טען לפגמים בתוספות הראייתיות שנמצאו לגרסתו של ש', אשר לדידו, אינם מאפשרים את הרשעתו בדין. אינני רואה מקום לקבל גם את טענותיו של המערער בנושא זה. בית משפט קמא קבע, כי עדותו של האב אודות מצבו הנפשי של ש', בעקבות האירועים, משמשת ראיה מחזקת לגרסתו של ש'. ואכן, האב העיד בבית המשפט, כי כשנתיים קודם לעדותו, ש' חזר להרטיב במיטתו, התקשה להרדם, ובהתנהגותו ניכרו סימני עצבנות. לדברי האב, ש' חדל לשיר זמירות שבת ליד שולחן השבת, נהג להעלם לשעות ארוכות מהבית בתירוצים שונים, ואף הרב שלימד את ש', זימן את הוריו לפגישה ודיווח להם, כי הוא מרבה לאחר לשיעורים ומתדרדר בלימודיו. בית משפט קמא קבע כי עדות זו אמינה, וכאמור, איני מוצא טעם להתערב בקביעתו זו, כמו גם בהחלטתו כי עדות זו משמשת תוספת ראייתית מחזקת לגרסת הבן.

המערער טען, כי האב לא דיווח על השינויים בהתנהגות של בנו במסגרת חקירתו במשטרה (ת/27), אלא רק בהמשך, במסגרת הכנתו לעדות ובמהלך העדות עצמה, ולפיכך אין ליתן אמון בגרסתו לעניין מצבו הנפשי של ש'. ואולם, האב הסביר בבית המשפט, בדומה לאביו של ב'מ', כי רק בדיעבד הוא נתן את דעתו לקשר בין השינויים שנצפו בהתנהגותו של ש' לפני כשנתיים, לבין מעשי המערער. כבית משפט קמא אף אני סבור, כי מדובר בהסבר סביר לפערים בין גרסתו במשטרה לבין הגרסה שפרש בפני הערכאה הדיונית. האב הגיש את תלונתו במשטרה יממה לאחר ששמע, לראשונה, על המעשים המזעזעים שעברו על בנו, ובאופן טבעי התמקד בהם במהלך הגשת התלונה, וכדבריו "דיברנו על הנושא התמקדנו על הטרואומה שעברנו איתנו אתמול בלילה [...] מי יכול לחשוב על שנתיים של סבל שבצעם מתחיל להיות נכון עכשיו" (עמ' 206 לפרוטוקול, ש'27-30). לאור זאת, ניתן לראות בעדות האב בדבר מצבו הנפשי של ש' משום חיזוק ראייתי לגרסתו של ש'.

המערער הפנה את בית המשפט לעובדה, כי האב סיפר בחקירתו ובעדותו על מעשה התעללות של המערער בבנו, שכלל השפצת מים רותחים וקרים לסירוגין, על גופו של הקטין, דבר שאף גרם לו לפצעים. טענות אלו לא עלו בגרסתו של ש', ובית משפט קמא לא נתן את דעתו עליהן במסגרת הכרעת הדין. בנסיבות אלו, ייתכן שיש קושי ליתן אמון בחלק זה של עדות האב. יחד עם זאת, אינני סבור כי חלק זה של העדות מעיב על מידת האמון שנתן בית משפט קמא ביתר חלקי עדותו, בפרט באשר למצבו הנפשי של ש', לאחר אירועי כתב האישום. יודגש, כי מעדותו של האב עולה, כי הוא לא ניסה להשחיר את פניו של המערער, מעבר למעשיו. הוא טען, כי לא האמין בתחילה שבנו אכן נפל קורבן למעשי המערער; הוא אישר, כי בנו לא סיפר לו כי צפה בדירת המערער בסרטים פורנוגרפיים; ולדבריו, בנו אף לא סיפר לו כי סבל מכאבים בפי הטבעת, כתוצאה ממעשי המערער, כפי שמסר לאמו. האב תיאר את מצבו הנפשי הקשה של הבן, אך הבהיר כי הוא לא התמיד בקבלת טיפול נפשי מתאים, משום שהמטפל עבד במקום רחוק מאוד מביתם, ונוכח החשש שהדבר יפריע ללימודיו של הבן. אמירות האב בעניינים אלה מחזקות את מסקנת בית משפט קמא, כי אין להטיל ספק בדבר מהימנות עדותו. לפיכך, ועל אף טענות המערער לעניין זה, סבורני כי ניתן לראות בעדותו של האב לעניין מצבו הנפשי של הבן, משום חיזוק ראייתי לגרסתו.

ראייה מחזקת נוספת, נמצאה בגרסתו של ד', אשר תיאר מעשים דומים שביצע המערער בגופו, הגם שאין מדובר במעשים זהים. אקדים את דבריי, ואבהיר כי אף אני,

כבית משפט קמא, סבור כי גרסתו של ד' יכולה לשמש חיזוק ראייתי לגרסת ש', על אף השגות המערער בנוגע לגרסה זו.

עוד יש לציין, כי המערער אישר בעדותו ובחקירותיו המשטרה פרטים מסויימים מגרסתו של ש', וניתן לראות בדבריו משום חיזוק לגרסתו של הקטין. בראש ובראשונה אישר המערער את קיומם של משחקי "שיווי המשקל", אשר תוארו על ידי ש' בעדותו, כמו גם בחקירתו בפני חוקר הילדים. ש' סיפר, כי באותו "משחק" נדרשו הילדים לעמוד ערומים על קצה המיטה, כאשר המערער היה מחזיק להם ביד, והיה עליהם לנסות ולעמוד באופן יציב, מבלי ליפול. מי שהצליח לשמור על שיווי המשקל, זכה לקבל את הדפים המוזהבים שהיו ברשות המערער (עמ' 6 לפרוטוקול; ת/4 א, עמ' 7). המערער אישר בעדותו, כי שיחק עם הילדים שביקרו בביתו משחקי "שיווי משקל", אלא שלדבריו, הילדים היו לבושים במהלך אותו המשחק. המערער סיפר עוד בעדותו, כי לביתו נהגו להגיע עשרות ילדים מהשכונה, וכי בין היתר הם היו צופים בביתו בסרטים. בחקירתו במשטרה הודה המערער, כי אפשר שדובר בסרטים פורנוגרפיים, וכן הוא אישר במסגרת החקירה את קשריו עם גבר בשם נפתלי. פרטים אלו מופיעים גם בגרסתו של ש', ותומכים בה.

לבסוף, קבע בית משפט קמא, כי עדותו של חוקר הילדים, אשר נתן אמון בגרסתו של ש', משמשת תוספת ראייתית מחזקת לגרסתו. אף אם לא היה מקום להזדקק לעדותו של חוקר הילדים בעניין מהימנותו של הקטין, וזאת בהתאם לדעת הרוב בעניין פלוני, הרי שלגרסתו של ש', נמצאו חיזוקים ראייתיים די והותר, המבססים את הרשעתו של המערער, כנדרש בסעיף 55(ב) לפקודת הראיות.

47. זה המקום לחזור ולהדרש לעובדה, כי בית משפט קמא מצא את גרסתו של המערער, ככלל, כבלתי מהימנה, ולא מצאתי מקום לחלוק על התרשמותו זו. חוסר אמון זה, משמש אף הוא חיזוק לגרסתו של ש', כפי שחזק גם את גרסתו של ב'מ' במסגרת האישום הראשון. כך, בית משפט קמא קבע בהכרעת דינו, כי משחקי "שיווי המשקל" שהמערער שיחק עם הקטינים על מיטתו לא היו תמימים, וכי למרות הכחשותיו של המערער, הוא היה מודע לאופיים המיני. אמנם, המערער טען בעדותו, כי המשחק שיקף עבורו את המאזניים של יום הדין "של היצר הרע ויצר הטוב" (עמ' 287 לפרוטוקול, ש' 3), אך הוא אישר, כי במהלכו נגע בידי הילדים וליטף אותם בפנים. בנוסף, כאשר נשאל המערער מדוע התנה את מתן הממתקים לילדים במשחקי "שיווי המשקל", השיב המערער, בנוגע למשחקיו עם הקטין י'ק', "היה לי את ההנאה

לראות שהוא שומר שיווי משקל [...] זה מוזר קצת, אבל זה מה שאהבתי לראות (עמ' 286 לפרוטוקול, ש' 23-29). המערער אף אישר, כי בניגוד למנהגו לצלם את הילדים, הוא לא צילם את משחקי "שיווי המשקל", ואף אם היה עושה זאת, היה שומר את התמונות לעצמו. כמו כן, העיד המערער, כי הסתיר את המשחקים מפני נפתלי, עימו היו לו קשרים מיניים, כשהוא מציין כי "זה לא כל כך חוכמה, טעיתי בכל השיווי משקל הזה, אז לא רציתי שהם יראו את זה" (פסקה 174 להכרעת הדין). במהלך עדותו, עומת המערער עם הודעותיו במשטרה, ואף שאישר חלקים מהן, הוא שלל אמירות מסויימות שנרשמו מפיו, והמעידות על האופי המיני של משחקי "שיווי המשקל". כך, הכחיש המערער כי בחקירתו מיום 10.8.2011 השיב לחוקר "הילדים היו עולים על המיטה ומתכופפים קדימה והייתי רואה את החזה של הילדים מבחוץ מעל החולצה של הילדים והילדות. וההרגשה שלי היתה טובה והייתי שמח שהם עושים את זה טוב" (ת/17, ש' 17-18). בהתייחס לדברים שמסר בחקירתו, מיום 31.10.2010, לפיהם ייתכן שידו החליקה במהלך משחק שיווי המשקל ונגעה באיברי מינם של הילדים והילדות (ת/13), טען המערער, כי החוקרים "שיגעו" אותו ועל כן ייתכן שאמר את הדברים, אך זה לא נכון. המערער אף אישר בעדותו, כי החל לשחק את משחקי "שיווי המשקל" רק כשעבר להתגורר לבדו לפני כחמש שנים, והוא לא שיחק כך בבית הוריו על מנת "שלא יפריע להם" (עמ' 293 לפרוטוקול, ש' 11), אלא שבחקירתו מיום 3.11.2010, טען כי "לא רציתי שיראו", ואישר לחוקר, בהתייחס למשחקי "שיווי המשקל", כי היה מודע לכך שעשה "מעשים לא טובים" (ת/14, ש' 149-151).

בנוסף לגרסתו הבלתי מהימנה לעניין משחקי "שיווי המשקל", המערער גם הכחיש בעדותו את העובדה שהוא נהג לצפות בביתו בסרטי טלוויזיה "לא צנועים". זאת, כאשר בחקירתו במשטרה מיום 22.10.2010 (ת/11), הודה בכך, ואף אישר "שיכול להיות שהיו כמה פעמים או פעם אחת שהם (הילדים – א.ש.) ראו ואני שכחתי לכבות את הטלוויזיה" (ת/11, ש' 77). כמו כן, בית משפט קמא התרשם כי המערער מנסה, לאורך עדותו, למזער את קשריו המיניים עם נפתלי, שאוזכר גם בגרסאות המתלוננים, אלא שבמהלך חקירותיו במשטרה העיד המערער על מאפיינים מיניים של אותו הקשר, כמו גם על היותו פעיל מבחינה מינית. גרסתו של המערער בנושאים האמורים, כמו גם התרשמותו הכללית של בית משפט קמא מעדותו, הובילו אותו למסקנה כי אין ליתן אמון בדבריו. אינני מוצא טעם ראוי לחלוק על מסקנותיו אלו של בית משפט קמא, ובהחלט ניתן לראות בגרסתו הבלתי מהימנה של המערער, משום ראייה מחזקת לגרסאות הקטינים, ובפרט לגרסתו של ש'.

אוסוף ואבהיר, כי המערער לא ידע לנפק טעם סביר לגרסאות המתלוננים נגדו. הוא טען בעדותו, כי המתלוננים רקמו נגדו עלילת שווא, משום שהוריהם רצו לקנות את דירתו המשופצת (עמ' 259 לפרוטוקול, ש' 15-16). באופן פרטני, טען המערער כי ש', לא ביקר בביתו וכי הלה טופל עליו אשמת שווא, משום שהוא קינא באותם ילדים שזכו לבקר אצלו, בעוד שהוריו אסרו עליו לעשות כן. יצויין, כי ש' או אביו לא נחקרו בנקודה זו, ובית משפט קמא דחה הסבר זה. המערער גם הכחיש כי ב'מ' ביקר בביתו, אף שעדותו של הקטין הראתה אחרת. אשר ל-ד', שלא העיד בבית המשפט, אישר המערער כי הוא נכח בביתו, אך טען כי אינו זוכר במה שיחק איתו (עמ' 264 לפרוטוקול, ש' 32 - עמ' 265 לפרוטוקול, ש' 1). ואולם, בחקירתו הנגדית, הבהיר המערער, כי לאחר ש-י'ק', אחיו הקטן של ד', היה בביתו וביצע בהצלחה את תרגילי שיווי המשקל, הוא ביקש ממנו שיקרא גם לאחיו ד', כדי שיבדוק גם את שיווי משקלו (עמ' 297 לפרוטוקול, ש' 9-1). יחד עם זאת, הכחיש המערער את המעשים המיוחסים לו, ולא ידע להסביר את גרסתו של הקטין. בית משפט קמא קבע, כי התמודדות כושלת זו של המערער עם טענות המתלוננים, מוסיפה נדבך נוסף לחוסר מהימנותו, ולדידי אף היא תומכת בעדויות המתלוננים נגדו.

האישום השני - הקטין ד'

48. כאמור, ד' לא העיד בפני בית משפט קמא, ובית משפט קמא התרשם מעדותו באמצעות צפייה בתיעוד החזותי של חקירתו על ידי חוקר הילדים. ד' היה כבן 7 בעת שהתרחשו אירועי כתב האישום, וכבן תשע במועד חקירתו על ידי חוקר הילדים. בית משפט קמא נתן אמון מלא בגרסתו, אשר נמסרה במענה לשאלות פתוחות של החוקר, וכללה הדגמות של המעשים, ותיאורים חווייתיים של התחושות שחש הקטין במהלכם. הבעות פניו של ד', כשתיאר את האיומים שהשמיע בפניו המערער, תמכו באמינות גרסתו לעניין זה. בנסיבות אלו, בהן הקטין לא העיד בפני בית המשפט, אין יתרון לבית משפט קמא בהערכת מהימנותו (ע"פ 7508/10 פלוני נ' מדינת ישראל (27.8.2012); ע"פ 4732/10 מדינת ישראל נ' פלוני (2.1.2012); ע"פ 6140/11 פלוני נ' מדינת ישראל (9.5.2012)). ואולם, לאחר צפייה בקלטת המתעדת את חקירתו, הנני שותף למסקנתו, כי עדותו של ד' ראויה לכל אמון.

"זיהום" עדותו של ד'

49. המערער טען כי יש לזכותו גם מהמעשים המיוחסים לו בקטין ד', משום שלדידו עדותו של הקטין "מזוהמת", באופן המקעקע את אמינותה. מסקנתו זו של

המערער נסמכה בעיקר על התפקיד המרכזי שמילאה אמו של ד' בחשיפת הפרשה, ושלדבריו "נושאת באחריות כבדה לזיהום הראייתי הנרחב ולזריעת החרדה וההיסטריה בשכונה". טרם שאתייחס לטענה זו, אבהיר כי אין מחלוקת כי אמו של ד', היא שהגישה את התלונה אודות מעשיו הנטענים של המערער בבנה האחר, י'ק', מהם זוכה המערער בבית משפט קמא. האם גם העידה בבית משפט קמא, כי הדריכה הורים אחרים כיצד לתחקר את ילדיהם, ולברר אם נפלו קורבן למעשי המערער. אשר לחשיפת המעשים שעשה המערער ב-ד', העידה האם כי היא שוחחה עם ד' ואחותו, לאחר ששמעה שהיו בבית המערער. על מנת לשכנעם לספר את אשר עבר עליהם, היא אמרה לילדיה שהיא יודעת שהם שהו בבית המערער, וכי זה "לא טוב" שישמרו דברים בליבם (עמ' 172 לפרוטוקול, ש' 23-18). כדי להקל עליהם היא הציעה להם להעלות את הדברים על הכתב. בנה, ד', תיאר בכתב חלק ממעשי המערער, ואחר כך סיפר לה בעל-פה על כל מעשיו. מספר ימים לאחר מכן, נחקר ד' על ידי חוקר הילדים, והבהיר בחקירתו, כי לא סיפר לאיש על מעשי המערער, מלבד לאמו.

אציין, כי טענת המערער בדבר "זיהום" עדותו של ד', באמצעות אמו, לא נבחנה בהכרעת הדין, אף שנטענה בפני בית משפט קמא, ועדותה של האם, משום מה, כלל לא אוזכרה בה. אפשר שבית משפט קמא לא נתן אמון בעדות זו, ואולם איני סבור ששאלת מהימנות גרסתה של האם משליכה על מהימנות גרעין גרסתו של ד'. כפי שאבהיר להלן, איני מוצא מקום לקבל את הטענה, כי אמו של ד' "זיהמה" את עדותו של הבן בפני חוקר הילדים.

ראשית, ואף שהמערער הרבה במילים אודות מעורבותה של האם בחשיפת וחקירת מעשי המערער, הוא לא הצביע על חשד ל"זיהום" גרסתו של ד' בעניין המעשים המיניים שהמערער ביצע בו. בכל הנוגע להשפעת האם על תוכן גרסתו של ד', הפנה המערער לדברי הקטין בפני חוקר הילדים, לפיהם הוא סבור, כי אבקת "הזהבים" שקיבל מהמערער גורמת ל"מחלה ידועה" (ת/א1). מאחר שאמו של הקטין ידעה כי בנה מגיע מידי פעם לביתו של המערער, ולזמן קצר, כדי לקבל "זהבים", נטען בערעור, כי דבריו של ד', בדבר נזקיה האפשריים של האבקה, הם פרי השפעה פסולה של אמו, שבעבר, טרם מעצרו של המערער, כלל לא ראתה בכך בעיה. אכן, ייתכן שאמו של ד' סיפרה לבנה על השפעתה האפשרית של אבקת "הזהבים", לאחר מעצרו של המערער, ואולם איני סבור כי דברים אלו מעידים על "זיהום" גרסת הקטין.

שנית, חוקר הילדים (ויודגש כי אין מדובר בחוקר הילדים שחקר את הקטינים ב'מ' ו-ש'), שנתן אמון בגרסתו של ד', לא מצא שגרסה זו "זוהמה" באמצעות אמו, הגם שהיה מודע לעובדה שהיא זו שדרבנה את הקטין לחשוף את גרסתו. החוקר העיד, כי ד' עצמו סיפר לו כיצד אמו ביקשה שיגולל את סיפורו, טרם שנחקר על ידו, וכי האם אף מסרה לו את המסמך, בו רשם הקטין את עיקר המעשים. יחד עם זאת, חוקר הילדים שלל את האפשרות, כי בכך זיהמה האם את עדותו של הקטין (עמ' 15 לפרוטוקול, ש' 26 – עמ' 16 לפרוטוקול, ש' 6). הגם ששאלת מהימנותו של הקטין נתונה להכרעת בית משפט קמא, הרי שהתרשמותו של חוקר הילדים מעדותו של הקטין, שעה שזה לא העיד בבית המשפט, היא ראייה קבילה, בהתאם לסעיף 9(א) לחוק הגנת ילדים. לעיתים מדובר אף בראיה מרכזית, המסייעת לבית משפט קמא, שצפה בקלטת הוידאו המתעדת את החקירה, לגבש את מסקנתו בדבר מהימנותו של העד (ע"פ 1385/12 פלוני נ' מדינת ישראל (4.1.2015); ע"פ 5149/12 פלוני נ' מדינת ישראל (13.1.2014); ע"פ 7508/10 פלוני נ' מדינת ישראל (27.8.2012); ע"פ 2480/09 פדלון נ' מדינת ישראל (7.9.2011); ע"פ 694/83 דנינו נ' מדינת ישראל פ"ד מ(4) 249 (1985)). בנדון דידן, תמך בית משפט קמא את מסקנתו בדבר מהימנותו של ד' גם בחוות דעתו של חוקר הילדים, ובכך אין כל רבב.

חוקר הילדים פירט בסיכום עדותו של הקטין (ת/1), ובהמשך במסגרת עדותו בבית משפט קמא, את המדדים שעל פיהם הוא נתן אמון בעדותו של ד'. בין היתר, הדגיש החוקר, כי "האירוע הגיוני ומתקבל על הדעת, העדות נאמרה בצורה ספונטאנית ובתגובה לתשאול פתוח והאירוע מעוגן בקונטקסט של זמן ומקום. העדות כללה פרטים ייחודיים, שימוש בציטטות והדגמות, תיאור תחושות סנסוריות של כאב [...] דיוק במקורות המידע, דיווח על פערים בזיכרון והיו לו תיקונים ספונטאניים במהלך העדות [...]". החוקר ציין בעדותו, כי דברי הקטין לא אופיינו במגמתיות, בין היתר, משום ש-ד' סיפר כי ביקר מספר פעמים בבית המערער, אך טען כי המערער ביצע בו מעשים מיניים רק בפעם האחרונה. חוקר הילדים נתן מענה מתקבל על הדעת אף לתמיהות שהעלה סנגורו של המערער, כגון לעובדה ש-ד' לא תיאר בגרסתו את התייחסותם של הילדים האחרים, שלטענתו נכחו באירוע, למעשיו של המערער. החוקר הבהיר, כי הקטין היה עסוק בחוויה שעברה עליו באותם רגעים, וכי הוא סיפק תיאור מסויים של מעשי הילדים האחרים, אשר נכחו בחדר, באותו שלב. אוסיף, כי חוקר הילדים אישר בעדותו, שלא היה מודע בעת חקירתו של ד' ל"זיהום הסביבתי" שרווח בשכונת מגוריו. ואולם, לדבריו, הכלים המקצועיים בהם השתמש על מנת לאמוד את מהימנותו של הקטין, נועדו לשלול אפשרות השפעתו של "זיהום" כאמור, וכי בחקירות ילדים, וודאי בשכונה

צפופה כבנסיכות דנן, קיים חשש תמידי מפני "זיהום" כזה או אחר. עוד יצויין, כי חוקר הילדים חקר כעשרה ילדים, מתוכם מצא את עדותם של ד' ושל קטין נוסף בלבד, כעדויות מהימנות.

לאור האמור, ועל אף טענות המערער בדבר "זיהום" עדות הקטין באמצעות אמו, איני מוצא מקום להתערב במסקנתו של בית משפט קמא, המבוססת גם על הערכת המהימנות של חוקר הילדים, לפיה עדותו של ד' ראויה לאמון.

50. אין בידי לקבל גם את טענת המערער כי גרסתו של ד' "זוהמה" באמצעות המטפלת, לבנה חלילי. העובדה שבמקרה דנן, הקטין החל בטיפול נפשי, טרם שנחקר על ידי חוקר הילדים, אין בה, מניה וביה, כדי להעיד על "זיהום" גרסתו על ידי המטפלת. אף המערער ציין, כי מהתיעוד התמציתי של שיחות המטפלת עם הקטינים, לא ניתן לדעת אם המטפלת העבירה, שלא במתכוון, מידע למטופליה בעניינים הרלוונטיים לחקירתם העתידית. לאור זאת, ומאחר שלפי עדות המטפלת, הקטין ד' לא סיפר לה על מעשיו המיניים של המערער, אלא רק על האיומים שהשמיע כלפיו, ועל החרדות שנגרמו לו בעטיים (פסקה 152 להכרעת הדין), איני מוצא מקום לקבל את טענת המערער, אף בעניין זה.

הפערים בין גרסאות הקטינים ש' ו-ד'

51. הנדבך הנוסף לערעורו של המערער על הרשעתו בעבירות שביצע ב-ד', עניינו בפערים, המהותיים לטענתו, בין גרסתו של ד' לבין גרסתו של ש'. מאחר שלעמדת המשיבה השניים נכתו בביתו של המערער, יחדיו, באותו אירוע, הרי שפערים אלו, כך נטען, מטילים ספק בהתרחשותו של האירוע. עוד נטען, כי אותם פערים בגרסאות הילדים מעקרים, ממילא, את האפשרות כי עדותו של ש' תשמש סיוע לגרסתו של ד', כפי שקבע בית משפט קמא.

בהמשך לטענתו האמורה, הצביע המערער על העובדה, כי ד' מזכיר בעדותו את נוכחותן של בנות בביתו של המערער, אשר אף הן נפלו קורבן למעשיו, בעוד ש-ש' שולל זאת. לעניין תיאור המעשים המיניים על ידי שני המתלוננים, נטען, כי מעדותו של ד' נעדרים תיאורי "ליקוקי המקלות" המופיעים בעדותו של ש'; כי עדותו של ש' אינה כוללת החדרת מקל "הדדית" - היינו גם לפי הטבעת של המערער, ואין מוזכרת בה פעולה של החדרת "טישו" לפתח השופכה. המערער גם הפנה לכך, כי בעוד ש-ד' מספר

כי המעשים המיניים בוצעו בילדים לאחר שהמערער חילק אותם לזוגות, ש' טוען, כי הילדים הרבים שרצו להכנס לביתו של המערער, התחלקו לקבוצות, מיוזמתם.

לטעמי, הסתירות האמורות אינן פוגמות במהימנות גרסאות מי מהמתלוננים. ד' סיפר לחוקר הילדים, כי המערער הזמין אותו, את אחיותיו וילדים נוספים לביתו. במהלך הביקור, המערער שיחק איתו את משחקי "שיווי המשקל", במסגרתם "מי שעומד על הספה הרבה זמן אז הוא מקבל גלידה ומי שעומד קצת [...] מקבל טופי, והוא דחף אותי, ואז נפלתי" (ת/א, תמליל ראשון, עמ' 5, ש' 22-24). ד' גם קיבל מן המערער "זהבים". המערער הורה לו ולאחותו צ', להפשיל את המכנסיים והתחתונים, והוריד גם את שלו. הוא השכיב אותם על המיטה, והכניס לפי הטבעת שלו "קרש" שקצהו חד, וזה כאב לו. המערער עשה אותו דבר לאחותו צ'. לדברי ד', בהמשך, המערער ביקש ממנו להתהפך, נטל מקל דק "אולי מקל של מציצה" והכניס לו אותו לפתח שופכה "ועד עכשיו, כשאני עושה, זה שורף לי" (שם, עמ' 6, ש' 21). בהמשך, המערער עשה לאחותו הנוספת, א', "דברים מאוד כואבים [...] הוא עשה לה, כמו שלנו, אבל רק, הוא הכניס לה יותר, טיפה" (שם, עמ' 13, ש' 18-20). במהלך האירועים נכחו גם נפתלי ומאיר, שצחקו בזמן ביצוע המעשים המיניים. לאחר מכן, שני גברים אלו גם נתנו לילדים לצפות בסרטים, אך ד' לא זכר מה היה תוכנם. בסוף האירוע איים המערער על ד' באמצעות אקדח וגפרורים, כי אם יגלה את שהתרחש, ישרוף את ביתו ויהרוג אותו.

גרעין גרסתו של ד' דומה לגרעין גרסתו של ש', על אף הסתירות עליהן הצביע הסנגור. שתי הגרסאות כוללות משחקי "שיווי המשקל"; פיתוי באמצעות ממתקים או "זהבים"; הכנסת מקל לפי הטבעת של הקטין; צפייה בסרטים; נוכחותם של ילדים נוספים במהלך המעשים; נוכחות שני גברים נוספים בדירה, מאיר ונפתלי, שכוננו על ידי הילדים "עוזריו" של המערער; והשמעת אימים מצד המערער לבל יספרו להוריהם. תיאורים משותפים אלו אינם מאפשרים לקבל את טענת המערער, כאילו הדברים לא היו ולא נבראו. בנוסף, ייתכן כי שני ילדים יתארו באופן שונה את אותו אירוע, האחד יוסיף פרטים שאינם מוזכרים אצל האחר, בעוד שהאחר יגרע אותם מעדותו. עמד על כך אף חוקר הילדים שחקר את ש', והתייחס במסגרת עדותו להבדלים בגרסאות ש' ו-ד', כגון לעניין נוכחותן או העדרן של בנות מהאירוע ובאשר לשוני בתיאור האביזרים, בהם השתמש המערער:

"אנחנו יודעים שיש ילדים שמגיבים שונה להיותם
נפגעים. ויש הרבה אלמנטים של כושה של האשמה
עצמית של פחד. ולא דוקא מצופה שאותם ילדים שהיו

מעורבים באותם אירועים ימסרו את אותה גרסה. יש כאלה שיכחישו אותה מכל וכל. ויש כאלה שאפילו יוסיפו פרטים מעבר לדברים שידועים לנו. יש כאלה שימסרו את אותה האשמה. אבל דוקא בשל כך שכל ילד הוא עולם בפני עצמו. ויש לו את העמדות שהוא בנה לעצמו [...] יש מגמה אצל ילדים [...] באמת להרחיב את המעגל של הנפגעים ולהגיד לא רק אני נפגעתי גם היו אחרים שנפגעו למרות שזו אפשרות אחת האפשרויות שהילד הספציפי הזה הנוסף בכלל לא נפגע. ויש אפשרות נוספת כמו שציינתי שהילד האחר הוא בוחר מטעמים שלו לא לספר על החוויות שנחשף" (עמ' 232 לפרוטוקול, ש' 4-20).

אין גם לשלול את האפשרות, כי האירועים עליהם מספרים ש' ו-ד' אינם, בהכרח, אותו אירוע, באופן שעשוי להסביר את ההבדלים בתיאורי המעשים. אמנם ש' טען ש-ד' נכח באירוע עליו סיפר לחוקר הילדים, אך מחקירתו בפני חוקר הילדים עולה כי המעשים אותם תיאר בפניו התרחשו מספר פעמים (ת/א4, עמ' 28, ש' 18). מסיכום עדותו של ד' בפני חוקר הילדים עולה, כי ד' סיפר על אירוע אחד ויחיד, ולטענתו, ייתכן שגם ש' נכח עימו באותו האירוע. על יסוד דברי שני הקטינים, הסיקה המשיבה, כי השניים מתארים את אותו אירוע. ואולם, אין זה מחוייב המציאות. כך או כך, לא מצאתי בפערים הנטענים בגרסאות הקטינים, בשים לב לטיבן של העבירות שבוצעו בהם ולגילם הצעיר, משום טעם לפקפק בגרסאות מי מהם, ובפרט בעצם התרחשותם של האירועים.

52. סיכומם של דברים, לאחר צפייה ממושכת בחקירתו של ד', ולאחר שנתתי דעתי להשגותיו של המערער, לא מצאתי מקום לפקפק במידת האמון שנתן בית משפט קמא בעדות זו. ד' העיד, באופן תמים ובלתי מודע, על מעשיו של המערער. הוא שב וחזר על פרטי המעשים באופן עקבי, והדגים אותם באופן "חיי". מעדותו עולה, כי הוא ביקש לדייק בתיאורי מעשיו של המערער ולא ל"השחיר" את פניו, לשווא. לפיכך, אין מקום להתערב בהחלטתו של בית משפט קמא להשתית את הרשעתו על יסוד עדותו של הקטין בפני חוקר הילדים.

הסיוע לגרסתו של ד'

53. הרשעתו של המערער על יסוד עדותו של הקטין ד', בלבד, איננה אפשרית, והיא טעונה סיוע. כידוע, תיעוד עדותו של הקטין בפני חוקר הילדים, הוא בגדר עדות שמועה, אשר ככלל אסורה בשיטת משפטנו. סעיף 9 לחוק הגנת ילדים קובע חריג לכלל

האוסר עדות מפי השמועה, ולפיו תיעוד עדותו של הקטין, כמו גם "זכרון דברים או דין וחשבון לענין חקירה שתועדה כאמור" מהווים ראיה קבילה. ואולם, כדי להתגבר על ההקלה הראייתית המגולמת בקבילותה של עדות שלא נשמעה בפני הערכאה הדיונית, ושמסרה לא נחקר בחקירה נגדית, קובע סעיף 11 לחוק הגנת ילדים, כי לא ניתן יהיה להרשיע על יסוד עדות הקטין בפני חוקר הילדים, ללא תוספת ראייתית מסוג סיוע (ע"פ 7938/10 פלוני נ' מדינת ישראל (8.11.2012); ע"פ 6877/09 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.2012); ע"פ 446/02 מדינת ישראל נ' קובי, פ"ד נז(3) 769 (2002); ראו גם אמנון סטרשנוב ילדים ונוער בראי המשפט 33-36 (2000)).

על ראיה מסוג סיוע לעמוד בשלושה תנאים מצטברים: עליה לנבוע ממקור עצמאי ונפרד מהראיה הטעונה סיוע; עליה לסבך או לפחות לנטות לסבך את הנאשם בביצוע העבירה; ועליה לנגוע בנקודה ממשית, השנויה במחלוקת בין בעלי הדין (ע"פ 954/13 פלוני נ' מדינת ישראל (19.6.2013); ע"פ 9608/11 מדינת ישראל נ' פלוני (7.7.2014)). בית משפט זה אף קבע כי הסיוע הנדרש לעדותו של קטין בפני חוקר הילדים, שהיא מטבעה עדות "חסרה", הינו "מהותי", ולא סיוע "טכני" בלבד (ע"פ 6140/11 פלוני נ' מדינת ישראל (9.5.2012); ע"פ 7832/04 פלוני נ' מדינת ישראל (4.5.2006); ע"פ 4721/99 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(1) 684, 696 (1999)).

54. לטענת המערער, אין עדותו של ש' יכולה לסייע לעדותו של ד' בפני חוקר הילדים משום שהיא מתארת, לדידו, "מעשים שונים בתכלית". כאמור, איני שותף למסקנתו זו.

אכן, עדות בדבר שיטת פעולה של נאשם, היינו עדות המתארת ביצוע מעשים דומים בקורבנות נוספים, נועדה, על דרך הכלל, להוכיח היסוד העובדתי של העבירה, כגון את עצם ביצועה או את זהותו של הנאשם כמבצעה. לשם הגשמת מטרה זו על עדות "השיטה" להצביע על רמה גבוהה של דמיון בין המעשים המיוחסים לנאשם לבין אלו המפורטים בעדות, המתארת דפוס פעולה דומה. זאת, בשונה מעדות בדבר "מעשים דומים" של נאשם, שתכליתה להוכיח את יסוד המחשבה הפלילית של הנאשם בביצוע המעשים, מקום שביצועם אינו שנוי במחלוקת. בנסיבות אלו, מסתפקת הפסיקה בהצבעה על מספר מאפיינים דומים של המעשים המתוארים בעדויות השונות (ע"פ 4327/12 פלוני נ' מדינת ישראל (5.6.2013); ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל (10.11.2011); ע"פ 10733/08 גולדבלט נ' מדינת ישראל (17.2.2011)). יחד עם זאת, רמת הדמיון הנדרשת מעדות בדבר שיטת פעולה של הנאשם, תקבע בהתאם למכלול

הנתונים והראיות המונחים בפני בית משפט קמא, כמו גם בהתאם למטרתה של העדות, בנסיבות בעניין.

הלכה מושרשת היא, כי שעה שקיימת עדות מהימנה בדבר זהותו של הנאשם, עדותו של קטין בדבר מעשים מיניים שהנאשם ביצע בו יכולה לשמש בגדר עדות "שיטה", אשר מסייעת לעדותו של קטין אחר בפני חוקר הילדים, הנסכה אודות מעשים דומים שבוצעו על-ידי אותו נאשם. במצב דברים זה, אין נדרשת רמת דמיון גבוהה בין דפוס הפעולה המתואר בעדותו של הקטין, הטעונה סיוע, לבין זה המתואר בעדות המסייעת, ודי בקווי דמיון כלליים, שעיקרם "מעשים דומים" של הנאשם, כדי לספק את דרישת הסיוע (ע"פ 5385/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2013); ע"פ 7508/10 פלוני נ' מדינת ישראל (27.8.2012) (להלן: עניין פלוני 2); ע"פ 7320/07 פלוני נ' מדינת ישראל (13.5.2009) (להלן: עניין פלוני 1); נינה זלצמן "עדות 'שיטה' כראיה מסייעת - מבחן שונה לקבילות?" משפטים יא 528 (התשמ"א)).

זאת ועוד, העדות המסייעת אינה חייבת להתייחס לכל פרט ופרט בעדות הטעונה סיוע. לעניין זה, אין לי אלא להצטרף לדבריו של חברי, השופט י' דנציגר, בע"פ 5676/10 שונים נ' מדינת ישראל, פסקה 40 (23.8.2012):

"איני סבור שעדות שיטה המשמשת כסיוע (להבדיל כמובן מהעדות הראשית המצביעה על אשמתו של נאשם) צריכה להתייחס לכל פרט ופרט השנוי במחלוקת בין הצדדים [...] תקיפות מיניות מתרחשות בדרך כלל בחדרי חדרים, ולרוב אין להן עדות ישירה מלבד עדות הקורבן. כמו כן, העדתם של ילדים שנפגעו בתקיפה מינית, במיוחד ילדים רכים בשנים, נאסרת לעיתים בידי חוקרי הילדים החוקרים אותם, ולכן עדותם נדרשת סיוע. לפיכך, אם תידרש עדות סיוע המתייחסת לכל פרט מפרטי העבירה, יוכלו עברייני מין שתקפו מינית ילדים להודות במעשים מסוימים ולהפוך פעמים רבות ל'חסינים' מפני הרשעה בביצוע שאר המעשים שעשו בילדים, כיוון שלא ניתן יהיה להביא עדות סיוע המתייחסת ישירות לכל פרט במעשים אלו. יפים לענייננו דבריה של השופטת (כתוארה אז) ד' ביניש ברע"פ 3904/06 מזרחי נ' מדינת ישראל, פ"ד נא (1) 385, 413 (1997): 'יש לזכור כי מעיקרה נועדה דרישת הסיוע לשכנע כי אין מדובר בעלילה ובסיפור-בדים ולהבטיח כי חלילה לא יורשע החף מפשע, אך יש להקפיד כי הדרישה לסיוע לא תסכל מטעמים טכניים את חשיפת האמת ואת האפשרות להרשיע את אלה המבצעים פשעים כלפי קורבנות רכים ומועדים כילדים'."

כפי שפירטתי לעיל, גרעין עדויות שני הקטינים בענייננו דומה עד מאוד, ובית משפט קמא נתן, כאמור, אמון בעדותו של ש', ולא מצאתי לחלוק על כך. לפיכך, אינני רואה כל מניעה לכך כי עדותו של ש' תשמש כתוספת ראייתית מסייעת לעדותו של ד' בפני חוקר הילדים.

עוד יש לדחות את טענת המערער, לפיה עדותו של ש' אינה באה ממקור עצמאי ונפרד מעדותו של ד', ועל כן אינה יכולה לשמש תוספת ראייתית מסוג סיוע. אודה, כי לא ירדתי לסוף דעתו של המערער בעניין זה. הגם ששני הילדים נכחו באותו אירוע והם מתגוררים באותה השכונה, כל אחד מהם הצהיר בחקירתו, כי לא שוחח אודות האירוע עם אחרים, למעט עם הוריו, ובית משפט קמא לא מצא לפקפק בכך. כזכור, דחיתי את הטענה בדבר "זיהום" ספציפי של כל אחת מהעדויות, ואיני מוצא יסוד למסקנה כי השניים טוו יחדיו עלילת שווא נגד המערער, וזאת בעיקר נוכח הפרטים השונים בגרסאותיהם. לפיכך, אינני סבור כי עדותו של ש' "כרוכה" בעדותו של ד', באופן שאינו מאפשר לראות בה משום עדות המבוססת על מקור עצמאי, ואשר עשויה לשמש סיוע לעדותו של ד'.

לבסוף, יש להזכיר כי משקלה של ראיית הסיוע נקבע בהתאם למשקלה של הראיה הטעונה סיוע, ועומד ביחס הפוך לה. רוצה לומר, כי ככל שלעדויות הטעונה סיוע ניתן משקל רב יותר, כך ניתן להסתפק, לצורך הרשעת הנאשם, בראיית סיוע בעלת משקל נמוך יותר. כמו כן, רוחב יריעת המחלוקת בין בעלי הדין משליך אף הוא על עוצמתה והיקפה של ראיית הסיוע, הנדרשת לביסוס הרשעתו של נאשם. ככל שהכחשת הנאשם את המיוחס לו היא הכחשה כללית וטוטאלית יותר, כך היקפה של ראיית הסיוע, הנלווית לעדות הקורבן, יכול להיות מצומצם יותר (ע"פ 9608/11 מדינת ישראל נ' פלוני, 7.7.2014); עניין פלוני 2; עניין פלוני 1; ע"פ 4009/90 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד מז(1) 292 (1993)). הכללים האמורים בעניין ראיית הסיוע מחזקים את המסקנה, כי עדותו של ש' ראויה לשמש סיוע לדבריו של ד' בפני חוקר הילדים. ראשית, עדותו של ד' נמצאה מהימנה, ובהעדר כל ראיה ממשית ל"זיהום", היא משמשת ראיה משמעותית וכבדת משקל נגד המערער. לפיכך, אין כל צורך לתמוך את העדות בראיית סיוע בעלת משקל רב במיוחד. שנית, סבורני כי עדותו של ש', מבחינה היקפה וטיבה, מהווה תוספת ראייתית מספקת לעדותו של ד', הגם שיריעת המחלוקת בעניינו של ד' אינה מאוד רחבה. זאת, משום העובדה שהמערער אישר בעדותו את נוכחותו של ד' בביתו, ואף את משחקי "שיווי המשקל" המוזכרים בעדותו של הקטין. יחד עם זאת, אין לומר כי גדר המחלוקת בין הצדדים הינו מצומצם. המערער הכחיש את אופיים המיני

של המשחקים, ושלל בעדותו את ביצוע העבירות המיוחסות לו, מכל וכל. לפיכך, ניתן לראות בעדותו של ש', אודות ביצוע מעשה סדום ומעשים מגונים דומים לאלו שבוצעו ב-ד', משום ראיה המסייעת לעדותו של ד' בפני חוקר הילדים.

לאור המפורט לעיל, דעתי היא שהרשעתו של המערער בביצוע המעשים המיוחסים לו בקטין ד', מבוססת כדבעי, ואין מקום להתערב בה.

טענת ה"זיהום הסביבתי"

55. כאמור, חלק ניכר מהערעור שלפנינו הושתת על הטענה בדבר "הזיהום הסביבתי", אשר רווח בשכונה בה התגוררו המערער והמתלוננים, ושלטענת המערער השפיע על עדויות המתלוננים בענייננו. לא ניתן לחלוק על העובדה, כי בתקופה הרלוונטית למעצרו של המערער פשתה בשכונה אווירת פאניקה וחרדה, וזו הובילה לחילופי מידע, שמועות ורכילויות בין תושביה. בבית משפט קמא אף הוצגו ראיות, המעידות על נסיונות עצמאיים של הורים ותושבים לברר את החשדות נגד "רשת הפדופילים" בשכונה, אשר כללה חשודים נוספים מלבד המערער. יחד עם זאת, לא מצאתי בטענות המערער בעניין זה, משום טעם להתערב בהכרעת דינו של בית משפט קמא.

בית משפט קמא היה ער לעובדה שהתנהלות חלק מתושבי השכונה, אשר ניסו להגיע בעצמם לחקר האמת, עשויה היתה להביא, באופן פוטנציאלי, ל"זיהום" עדויות הילדים שנחקרו בפרשה, והתייחס אליה בכובד ראש. במסגרת הכרעת הדין, הדגיש בית משפט קמא, וזאת בהתבסס על עדויות חוקרי הילדים, כמו גם על עדות ראש צוות החקירה המיוחד שהוקם בנושא (ושחובא לעדות דווקא מטעם ההגנה), כי חקירת הפרשה נעשתה באופן רגיש וזהיר ביותר, מתוך מודעות לאווירה הרווחת בשכונה. בהכרעת הדין הובהר, כי חוקרי הילדים בחנו בקפדנות כל תלונה ותלונה שהוגשה נגד המערער, ונגד חשודים נוספים, בגין מעשים מיניים שבוצעו בגופם, וניסו להצליח עם ממצאים אובייקטיביים. החוקרים נמנעו מלייחס אמינות לחלק הארי של תלונות ילדי השכונה, אם משום שהתלונות כללו תיאורים גנריים וכלליים; אם משום שהתלונות לקו בהגזמות ובתיאורים בלתי סבירים; ואם משום שהתעורר לגביהן חשד ל"זיהום" ראייתי, על אף שהחוקרים סברו כי בחלק מאותן גרסאות קיים "גרעין של אמת". חוקרי הילדים, אנשי המשטרה והפרקליטות, כך קבע בית משפט קמא, ביצעו "סריקה, סינון ובדיקות קפדניות כדי למנוע שימוש בעדויות ילדים שהיה חשש כי 'זוהמו'. מכאן שגם לא מתקיים חשש ממשי שעדויותיהם של ב'מ' ש' וד' שלהן ניתנה רמת אמינות גבוהה, הושפעו

מאותו 'זיהום סביבתי' (פסקה 185). חזרתי ובחנתי את טענות המערער בעניין זה, ולא מצאתי כי אלו מצדיקות התערבות במסקנתו זו של בית משפט קמא.

אכן, אין ספק, כי חלק נכבד מהשמועות שהתפשטו בשכונה בתקופה הרלוונטית להגשת שני כתבי האישום נגד המערער, הינן בגדר "עורבא פרח", ונעדרות כל בסיס. ניתן גם להסכים לטענת המערער, כי הורים מודאגים, אשר חשדו שמא ילדיהם ביקרו בביתו או באו עימו במגע, שידלו אותם לחשוף את סיפורם. חלקם אולי נקטו באמצעים שעשויים היו "לזהם" או חלילה "זיהמו", הלכה למעשה, את גרסת הקטינים. כפי שצינו הסנגורים, המערער גם אינו אדם נורמטיבי באורחות חייו ובמנהגיו, ולכאורה, "מוזרותו" משכה באופן טבעי את תשומת ליבם השלילית של אלו המתגוררים בסביבתו. אף לא נעלמה מעיני העובדה, כי גרסאות הקטינים ש' ו-ד', וזאת בשונה מגרסתו של ב'מ', נמסרו לחוקר הילדים בעיצומה של "הסערה" שהתחוללה בשכונה, בעקבות החשדות שעלו נגד המערער. ואולם, עובדות אלו אינן מובילות למסקנה כי כתב האישום המאוחד שהוגש לבסוף נגד המערער, ושעל יסודו הורשע, לא התבסס על עדויות מהימנות של המתלוננים הספציפיים, אשר לא הושפעו מ"הזיהום הסביבתי" בשכונה.

עדויות אלו, כאמור, נבחרו בקפידה רבה מתוך שלל עדויות, כאשר חוקרי הילדים הפכו והפכו בהן, טרם שהעריכו את מידת מהימנותן. בית משפט קמא האזין וצפה בעדויות המתלוננים, שמע את עדויות חוקרי הילדים, ונתן בכולן אמון מלא. בנסיבות אלה, לא מצאתי בשלל טענותיו של המערער, אשר לא הותיר אבן על אבן בהכרעת הדין, טעם לפקפק בקביעות מהימנות אלו. כאמור, גם לא השתכנעתי, כי עדויות הקטינים שהוצגו בפני בית משפט קמא נגועות ב"זיהום" ספציפי כזה או אחר. נוכח קביעותיי אלו, ולאור התנהלותם הזוהרה של גורמי החקירה והפרקליטות, קודם להגשת כתב האישום נגד המערער, אינני סבור כי האווירה "המזוהמת" בשכונה נתנה אותותיה גם בגרסאותיהם של ב'מ', ש' ו-ד'. לפיכך, יש לדחות גם את טענות המערער בסוגיה זו.

56. יודגש, כי גם אם היה מקום לקבל אילו מטענות המערער בדבר "זיהום" גרסאות המתלוננים, ואיני סבור כך, הרי שאין פירוש הדבר הטלת ספק "אוטומטית" במהימנות גרסאות אלו. זאת, לנוכח ביטויים שונים שנמסרו מפיהם של המתלוננים, והמצביעים על "ממשות החוויה" שעברו בבית המערער. בית משפט זה קבע, לא אחת, כי "זיהום" חקירה אינו פוגם, בהכרח, במהימנות גרסתו של הנחקר, שעה שזה מוסר

עדות אותנטית ו"חיה" אודות המעשים שנעשו בגופו (ע"פ 433/13 מדינת ישראל נ' פלוני (2.6.2014); ע"פ 2218/10 פלוני נ' מדינת ישראל (21.11.2011); ע"פ 3873/08 אטיאס נ' מדינת ישראל (6.9.2010); ע"פ 420/09 לעיל). להלן אתיחס למספר ביטויים בגרסאות המתלוננים, המעידים על "ממשות החוויות" שהמערער אילצם "לחוות".

כך, הקטין ד' הסביר בחקירתו בפני חוקר הילדים, כי כאשר המערער הורה לו להוריד את בגדיו, הוא השיב לו "שזה לא צנוע", אך הוא היה חייב לעשות כן (ת/א, תמליל ראשון, עמ' 10 ש' 16-17). הקטין גם שיתף את החוקר בכאביו שלו, הוא טען כי בכה בעקבות החדרת הקרש לפי הטבעת, כי "כאב לי בפנים [...] גם בשפיץ [...] וגם [...] ליד איפה שנגע הקרש" (ת/א, תמליל שני, עמ' 2, ש' 11-13). כשנשאל ד' באשר למיקום בו המערער הכניס את המקל לאחותו צ', הסביר ד', בכנות, כי לא יכול היה לראות זאת, כי הוא שכב על הבטן, אבל הילדים האחרים שנכחו באירוע סיפרו לו על כך, מאוחר יותר. העד הסביר עוד בחקירתו, כי המערער הכניס את המקל לפי הטבעת של אחותו א' "יותר עמוק" מאשר לו. כשנשאל בדיוק על מיקום הכנסת המקל, הוא הסביר כי לא ראה אותו ממש, משום ש"הוא (כנראה המערער – א.ש.) טיפה הסתיר לי" (ת/א, תמליל שני, עמ' 1, ש' 24-25), אבל הוא יודע שהמערער הכניס אותו עמוק יותר "כי ראיתי את הקרש יותר [...] בפנים, כאילו הוא החזיק את הקרש, אבל ראו את הקצה שלו" (שם, ש' 27-28). לשאלת החוקר "איך אתה יודע שהוא הכניס את זה אם לא ראית" ענה ד' "כי היא בכתה" (שם, ש' 29-33).

גם ב'מ' ביטא את ממשות החוויה בגרסתו, והדברים שמסר בחקירותיו ובעדותו מעידים על מהימנות גרסתו הראשונה, גם אם היה מקום לקבל את טענות המערער בדבר "זיהום" גרסה זו. כך, למשל, ב'מ' הסביר, במהלך חקירתו הראשונה, כי "כאן הוא הכניס לי את האצבע [...] אני לא יודע איך קוראים למקומות האלו [...] ואני לא יודע למה הוא הכניס לי לשם משהו [...] הרגשתי שהוא עשה לי את זה עם זה, הרגשתי שזה אצבע [...] לא ראיתי אבל אני הרגשתי [...] הוא הכניס לי את זה קצת עמוק [...] בגלל זה כאב לי [...] הרגשתי ש [...] הוא מזיז שם את האצבעות" (ת/א עמ' 13-15). ביטויים ממשיים למעשים המיניים שעשה המערער ניתן למצוא גם בגרסתו של ש', כפי שפורטה בפסקה 45 לעיל. אמירות אלו של ש' תומכות במהימנות גרסתו, גם אם היה מקום לקבל את טענת המערער, כי נסיבות מסירת גרסתו לאביו, מעידות על "זיהום" הגרסה, טענה שכאמור נדחתה על ידי.

57. סוף דבר, לא מצאתי לקבל את ערעורו של המערער על הכרעת הדין בעניינו, וסבורני כי הרשעתו בעבירות המין המפורטות בכתב האישום- בדין יסודה. יצויין, כי הערעור לא נסב אודות הרשעת המערער בעבירות ההדחה בחקירה, המפורטות במסגרת האישום השני, ולפיכך, לו תשמע דעתי, ידחה הערעור על הרשעתו של המערער, והכרעת דינו של בית משפט קמא תעמוד על כנה.

הערעור על גזר הדין

58. כלל מושרש הוא כי ערכאת הערעור לא תיטה להתערב במידת העונש שהוטל על-ידי הערכאה הדיונית, אלא אם מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים, או כאשר נפלה בגזר הדין טעות מהותית (ע"פ 1454/15 פלוני נ' מדינת ישראל (10.8.2015); ע"פ 8993/14 מדינת ישראל נ' פלוני (9.8.2015); ע"פ 8479/13 אבו לשין נ' מדינת ישראל (3.8.2015)). לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, ואת טיעוני הצדדים בנוגע למידת העונש, לא מצאתי כי גזר דינו של המערער עונה על אחד התנאים המצדיקים התערבות בעונשו. יצוין, כי סנגורו הקודם של המערער הציע לבית משפט קמא להעמיד את מתחם הענישה, בגין מכלול מעשי הסדום בהם הורשע המערער, על 6 עד 15 שנות מאסר. אשר לענישה בגין המעשים המגוונים, הציע סנגורו דאז של המערער לקבוע מתחם הנע בין 18 ל-30 חודשי מאסר (פסקה 27 לגזר הדין). בסופו של יום, נראה כי בית משפט קמא התחשב בעמדת הסנגור, שכן עונשו של המערער לא חרג מהמתחם המוצע. כך או כך, אינני סבור כי גזר דינו של המערער סוטה, וודאי שלא באורח קיצוני, ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות מין בקטינים.

59. באי כוח הצדדים לא הגישו לעיוננו פסיקה רלוונטית, אך כידוע, מנעד הענישה בתחום עבירות המין בקטינים הינו רחב, והדבר תלוי, בין היתר, בנסיבות ביצוע העבירות; במידת הפגיעה בקורבן העבירה; ובנסיבותיו האישיות של הנאשם. יחד עם זאת, בית משפט זה חזר ושנה כי, ככלל, יש לנקוט יד קשה ומרתיעה כלפי עבריינים המבצעים את זממם בקטינים תמים ורכים בשנים, וכי על מידת העונש לבטא את סלידת החברה מאותן עבירות חמורות, שאותן יש להוקיע בכל פה (ע"פ 5998/14 מדינת ישראל נ' פלוני (2.7.2015); ע"פ 4146/14 פלוני נ' מדינת ישראל (29.6.2015); ע"פ 6149/11 פלוני נ' מדינת ישראל (31.10.2012)). יפים לענייננו דברי השופטת ע' ארבל בע"פ 6690/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (10.3.2008):

"על החומרה שיש בעבירות מין, לא כל שכן כאשר הן מבוצעות בקרבן קטין או קטינה, דומה כי אין צורך

להכביר מילים. חילול כבוד האדם של הקרבן, ניצול התמימות האמון, חוסר האונים ואי היכולת להתנגד באופן משמעותי שמאפיינים פעמים רבות קרבנות עבירה קטינים, ניצול החשש והפחד אצל רבים מהם מחשיפת המעשים, הצלקות הנפשיות העמוקות הנחרתות בנפשם, הפגיעה בתפקודם השוטף במסגרות החיים השונות, הזוגיות, החברתיות, האישיות ואחרות - כל אלה הם אך מקצת הטעמים לחומרתן היתרה של עבירות המין המבוצעות בקטינים. הגנה על שלומם של קטינים, על שלמות גופם ונפשם הינה אינטרס חברתי מוגן על ידי דיני העונשין. על העונש הנגזר במקרים שעניינם לשקף את ההגנה על כבודם, גופם ונפשם של קטינים וקטינות ולהרחיק מן הציבור את אלו מהם נשקף להם סיכון. על העונש לשקף את הסלידה מן המעשים, את הוקעתם, ולשלוח מסר מרתיע לעברייניו שיעניינו נידון ולציבור העבריינים בכוח".

סלידת החברה מעבריינות המין בקטינים והרצון להוקיע עבריינים אלו מתוכה, מוצאים את ביטויים, לא אחת, בהשתתפות עונשי מאסר ממשיים וארוכים על העבריינים. כך, בע"פ 252/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.01.2011) אישר בית משפט זה עונש של 13 שנות מאסר על המערער, תלמיד ישיבה, שביצע עבירות סדום ומעשים מגונים בשלושה אחים קטינים בני 9-14, אותם היה אמור ללמד תורה. יצוין, כי המערער, אשר אובחן כחולה נפש אך נמצא כשיר לעמוד לדין, הודה בביצוע העבירות המיוחסות לו. בע"פ 2632/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.12.2014), דחה בית משפט זה את ערעורו של גבר כבן 45 על עונש של 13 שנות מאסר, אשר הושת עליו בעקבות הרשעתו בעבירה אחת של אינוס קטינה שטרם מלאו לה 16, שלא בהסכמתה החופשית, ובעבירת הדחה בחקירה, שבוצעו כלפי קטינה כבת 8 שנים. דחיית הערעור נומקה, בין היתר, בנזקים הנפשיים שנגרמו לקטינה, ובהשלכות החמורות העשויות להיות לפגיעה המינית על עתידה של הקטינה בקרב הקהילה החרדית, אליה היא משתייכת. בע"פ 5263/10 פלוני נ' מדינת ישראל (31.7.2012) קיבל בית משפט זה את ערעורו של המערער על גזר דינו, שעמד על 18 שנה, והעמיד אותו על 15 שנות מאסר לריצוי בפועל. באותן נסיבות הורשע המערער, כבן 20, באינוס קטינה שטרם מלאו לה 16; בביצוע מעשה סדום בנסיבות אינוס; ובאיומים שבוצעו כלפי קטינה כבת 13.

60. במקרה המונח לפנינו, דומה כי לא ניתן להפריז בחומרת העבירות, בנסיבות ביצוען, ובנזקים שנגרמו לקורבנות, בעטיין. המערער פיתה את המתלוננים, קטינים רכים בשנים שהתגוררו בשכנות אליו, להגיע לביתו באמצעות הצעת ממתקים או אבקת "זהבים", ובכך רכש את אמונם. הוא ניצל אמון זה ואת תמימותם של הילדים, שהיו

כבני 6-7 במועד ביצוע המעשים, על מנת לספק את יצריו המיניים המעוותים, וזאת באמצעות משחקים שונים כגון משחק "שיווי המשקל". "משחקים" אלו שימשו אמתלה לגעת בגופם של הקטינים, לעיתים בנוכחות חבריו של המערער. בהמשך לאותם "משחקים", ביצע המערער במתלוננים מעשים מיניים מזעזעים, אשר אמורים להדיר שינה מכל בן אנוש, הכוללים, בין היתר, החדרת מקלות לפי הטבעת שלהם, וליקוקם, וכן החדרת ניירות "טישו" לאיברי מינם. המערער, שהיה מודע לטיבם של המעשים, נהג לאיים על המתלוננים, לבל יגלו את אשר התרחש להוריהם או לאחרים. בית משפט קמא התייחס, במסגרת גזר דינו, לתסקירי נפגעי העבירה, בעניינם של הקטינים ש' ו-ד', וקבע כי אלו:

"מפרטים את השינויים ההתנהגותיים שעברו על הקורבנות, סימני המצוקה שפיתחו, ותגובותיהם הטראומתיות טרם חשיפת הפרשה [...] הם מצביעים על השלכות חוצות תחומי חיים רבים של אותה פגיעה-נפשית, רגשית, כלכלית, אמונית, משפחתית וקהילתית. התסקירים מפרטים את האימה העזה שחשו הקורבנות, מצוקתם [...] תחושת החיים בצל האיום והחשש מחשיפת הסוד הקשה [...] כמו כן מפרטים התסקירים את הפגיעה הקשה שחוותה הקהילה החרדית שבשכונת מגוריהם של הקורבנות...תחושת החרדה של בני המשפחה, תחושתם כי הם אינם מוגנים וחששם משחרורו העתידי של הנאשם או לחילופין מהקלה משמעותית בעונשו".

עוד יש ליתן את הדעת, כפי שעשה בית משפט קמא, לחוות הדעת בדבר מסוכנותו של המערער, הקובעת כי רמת מסוכנותו המינית גבוהה, כמו גם לעובדה, כי המערער לא הביע חרטה וצער על מעשיו, שהיה בהן כדי להצדיק הקלה מסוימת בעונשו.

ראוי להדגיש, כי המערער הורשע בביצוע מעשה סדום בנסיבות מחמירות ב-ב'מ' וב-ד', ובביצוע מספר עבירות מסוג זה ב-ש'. בית משפט קמא טעה לחשוב, במסגרת גזר הדין, כי העונש המירבי הקבוע בצד עבירה זו עומד על 16 שנות מאסר (פסקה 41 לגזר הדין), ואולם הרשעה בעבירות לפי סעיף 347(ב) לחוק העונשין בנסיבות סעיף 345(ב)(1) לחוק מעמידה את עונש המאסר המירבי על 20 שנות מאסר. המערער אף הורשע בביצוע מעשה מגונה ב-ב'מ' ובמספר מעשים מגונים ביתר המתלוננים, ובקטינים נוספים שנכחו בביתו, מכוח סעיף 348(ב) לחוק העונשין, הקובע עונש מירבי של עשר שנות מאסר. המערער אף הורשע בביצוע שתי עבירות של הדחה

בחקירה באמצעות איומים, לפי סעיף 245(ב) לחוק העונשין, בצידו קבוע עונש מירבי של שבע שנות מאסר. עונשים אלו מעידים על גישתו המחמירה של המחוקק כלפי העבירות שבוצעו על-ידי המערער, כאשר הם מהווים כלי נוסף המסייע בידי הערכאה הדיונית לקבוע את מתחם העונש ההולם עבירות אלו, כמו גם את עונשו של המערער בתוך המתחם.

בית משפט קמא, בגזר דינו המפורט והמנומק, נתן את דעתו לנסיבותיו האישיות של המערער ולמידת הנזק העשויה להגרם לו, אם יושת עליו עונש מאסר ממושך לריצוי בפועל. זאת, הגם שבמלאכת גזירת הדין בגין ביצוע עבירות מין בקטינים, יש ליתן את משקל הבכורה לשיקולי הגמול וההרתעה של העבריין, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של העבריין (ע"פ 1287/14 פלוני נ' מדינת ישראל (5.8.2015); ע"פ 2661/12 פלוני נ' מדינת ישראל (12.11.2012); ע"פ 156/09 פלוני נ' מדינת ישראל (11.8.2011)). כך, התייחס בית משפט קמא בגזר דינו להפרעת האכילה ממנה סובל המערער; לחוסר יכולתו להגן על עצמו; לפגיעה שיש בהליך הפלילי בבני משפחתו של המערער; ולהיותו נעדר עבר פלילי. טרם שנגזר דינו של המערער, נתנה הערכאה הדיונית משקל מיוחד לחוות הדעת הפסיכיאטרית מטעם שירות בתי הסוהר, מיום 9.11.2010, אשר קבעה כי מאז החלו ההליכים המשפטיים נגדו התדרדר מצבו הגופני של המערער, וכי משקלו עומד על 36 ק"ג בלבד. זאת, הגם שהמשיבה הציגה בפני בית משפט קמא חוות דעת אחרות, המעידות על שיפור במצבו של המערער.

לאור המפורט לעיל, סבורני, כי בית משפט קמא איזן כראוי בין שיקולי הענישה השונים, טרם שגזר את עונשו של המערער, ולא מצאתי כי נפל כל פגם בגזר דינו, המצדיק את התערבותנו. כאמור, לא השתכנעתי, כי העונש שהושת על המערער סוטה, ככלל, ובוודאי שלא באופן חריג, ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות. לפיכך, אציע לחבריי לדחות את ערעורו של המערער, גם על גזר דינו.

סוף דבר

61. לו תשמע דעתי, דינו של הערער - על כל חלקיו - להידחות.

השופט י' דנציגר:

אני מסכים.

שופט

השופט י' עמית:

אני מסכים.

חברי, השופט שהם, הזכיר בסעיף 29 לפסק דינו את המחלוקת שנפלה בע"פ 337/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.9.2013) לגבי הערך הראייתי של הערכת מהימנות קטין על ידי חוקר הילדים, מקום בו הקטין העיד בבית המשפט. אותיר מחלוקת זו בצריך בעיון.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' שהם.

ניתן היום, ח' בתשרי התשע"ו (21.9.2015).

שופט

שופט

שופט

